РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ-ВІЛЬНЯ-БЕЛАСТОК ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

ПАГОНЯ

№ 32 (87) 23 – 29 верасьня 1994 г. Кошт 30 рублёў

Ня можа быць Прэзыдэнтам чалавек, які з'яўляецца апалагетам імперыі - ст. 2

Кожны, хто па пашпарту не летувіс, саматуж шукае выйсьця з нялёгкага становішча - ст. 4

Толькі бацькі вінаватыя ў тым, што яны й іх дзеці становяцца духоўнымі чужынцамі - ст. 3-5

ПРАГРАМА ТЭЛЕБАЧАНЬНЯ НА ТЫДЗЕНЬ: Менск – Варшава – Масква - Санкт-Пецярбург

ЗВАРОТ ЯГО ВЫСОКАСЬЦІ БІСКУПА АЛЯКСАНДРА КАШКЕВІЧА З НАГОДЫ СТАГОДДЗЯ НАРАДЖЭНЬНЯ СЬВЯТОГА МАКСІМІЛЬЯНА КОЛЬБЭ

Каханыя ў Хрысьце Браты ды Сёстры!

Дыяцэзія наша мае галоўную заступніцу - Маці Божую Міласэрдную, а таксама двух Заступнікаў: Сьвятога Казіміра і Сьвятога Максімільяна Марыю Кольбэ, сьвятара з Ордэну Францішканцаў - Мучаніка з Асьвенціму.

Менавіта яму прысьвячаю сёньня мае словы. Прысьвячаю з нагоды дзьвух прычын: у гэтым годзе міне сотая гадавіна Яго народзін. А Сьвяты гэты вельмі нам блізкі, ён працаваў у нашай дыяцэзіі. З радасьцю аддаем яму пашану, таму што Бог даў Яго свайму народу як клапатлівага сьвятара і законьніка. Яго асабісты прыклад умацоўвае нас у добрым жыцьці, ягоныя словы вучаць нас, а яго апякунства дае Божую апеку.

Айцец Максімільян, калі б жыў, меў бы зараз 100 гадоў. Калі б жыў... На жаль, 14 жніўня гэтага года спаўняецца 53 гады ад моманту Яго ахвярнай сьмерці ў Асьвенцыме...

Нарадзіўся Айцец Максімільян 8 студзеня 1894 года ў Здунскай Волі, каля Пабяніц. Яго бацькі, Юліўш ды Марыя, з хаты Дамброўская, працавалі ткачамі. У часе Сьвятога Хросту атрымаў іх сын імя Раймунд. У 1907 годзе разам з братам Францішкам уступіў у Малую Сэмінарыю Айцоў Францішканцаў у Львове. У 1910 годзе распачаў законны навіцыят. Ён быў вельмі таленавіты, вёў прыкладнае манастырскае жыцьцё, і вышэйшае кіраўніцтва высылае яго да навукі ў Рым.

Максімільян - менавіта такое імя Ён атрымаў. У Вечным Горадзе атрымаў ступень доктара філасофіі і тэалогіі, а ў 1918 годзе прыняў сакрамант Сьвятарства.

Разам з іншымі братамі заснаваў рэлігійнае таварыства "Рыцарства Непарочнай", прызначанае для абвяшчэньня Хвалы Божае на вобраз і з дапамогай Непарочнай Маці Хрыста. У Польшчы працаваў прафэсарам у Духоўнай Сэмінарыі ў Кракаве, умацоўваў Марыйнае апостальства. Заснаваў часопіс "Рыцар Непарочнай", які павінен быў падтрымаць супольнасьць згуртаваньня і адначасова распаўсюджваць хвалу Маці Божай і абараняць праўду веры хрысьціянскай.

З Кракава перанёс друкаваньне да Горадні, да Кляштару Айцоў Францішканцаў, каля вуліцы "На Рыбаках". Гэты кляштар быў заснаваны ў 1630 годзе.

У часе забораў царскі ўрад замяніў кляштар на турму для манахаў і сьвятароў. Пасьля Першай Сусьветнай вайны кляштар вярнулі гаспадарам. У часах камунізму францішканцаў выселілі, кляштар замянілі на бальніцу. Сёньня яны зноў працуюць, але без уласнага жылья.

Тут Айцец Максімільян разам з двума братамі працягваў пачатую ў Кракаве справу: друкаваньне штомесячніка "Рыцара Непарочнай" і ўтварэньне "Рыцарства". Усе матэрыялы друкарскія і кіраўнічыя былі вынесеныя ў адной валізцы. Для Айца Максімільяна пачалася новая эра напруджанай працы не толькі інтэлектуальнай, але і фізічнай.

Ён першы пачынаў работу і апошні адыходзіў. Ён быў не толькі рэдактарам, не толькі выдаваў загады, але быў памочнікам зэцэра, дапамагаў у інтралігаторні, варочаў кола машыны, пераносіў пачкі з "Рыцарам" на пошту, арганізоўваў справы выдаваньня. Гэта ўсё не азначае, што ён уцякаў ад працы з вернікамі: служыў Сьвятую Імшу, спавядаў, выяжджаў да хворых, вучыў дзяцей закону Божаму.

У гэтай працы Айцу Максімільяну дапамагалі іншыя манахі й жыхары Горадні. Добрым саветнікам быў яму Айцец Мельхіор Фардон, спачатку сьвятар дыяцэз'яльны, апасьля францішканін. Памяць аб ім жыве ў жыхароў Горадні.

Наклад часопісу на працягу пяці гадоў узрос з 5 да 55 тысяч экзэмпляраў, а колькасьць манахаў узрасла да 22.

Сілаю ўсёй справы была адданасьць францішканскай беднасьці. Дзеля спраў Божых манахі цураліся ўсяго, і хвала Маці Божай павялічвалася.

"Рыцар" трапляў пад стрэхі хат, да варштатаў рабочых, да людзей малаграматных за сімвалічныя грошы, а іншы раз зусім дарма. Ён быў пажываю душы, сэрца і розуму, нагадваў аб патрэбе катэхізацыі, сутнасьці каталіцызму, грунтаваў веравызнаньні, вучыў праўдзе, будзіў у сэрцах людзей іскру надзеі, веру ў лепшую будучыню. Сам Айцец Максімільян пісаў: "Трэба ўсюды прысутнічаць, трэба апанаваць усе галіны супольнага жыцьця. І здзейсьніць гэта найдакладней можа "Рыцарства Непарочнай".

Жыцьцё і апостальская праца Айца Максімільяна ў Горадні працягвалася 5 гадоў, ад 20 кастрычніка 1922 года да 21 лістапада 1927 года. Некаторыя біёграфы Сьвятога называюць гэты час гарадзенскай эпапеяю або новай эрай.

У абставінах апостальскага служэньня ў Горадні нарадзілася думка аб утварэньні новых кляштараў-друкарняў, у якіх бы манахі, без рэшты адданыя Богу, аддалі б усе сілы для эвангэлізацыі сьвету з дапамогай сродкаў грамадзкага вяшчаньня: друку, радыё, тэлебачаньня... І думка гэтая імкліва зьдзяйсьнялася.

У 1927 годзе пад Варшаваю заснаваў Ён кляштар Непарочнай, перанёс туды выдаўніцтва з Горадні. Акрамя гэтага арганізаваў "Малую Сэмінарыю Місійную" для падрыхтоўкі новых "Рыцараў-Місіянераў". Будучы ўпэўненым, што слова друкаванае павінна служыць збаўленьню людзей, распачаў у 1930 годзе падарожжа на Далёкі Ўсход. Меў намер адсяліцца ў Сірыі, у Кітаі або Індыі, але затрымаўся ў Японіі, у Нагасакі, надрукаваў першы нумар "Рыцара" на японскай мове.

У 1936 годзе вышэйшая ўлада выклікала Айца Максімільяна з Японіі і даверыла яму абавязкі гвардыяна ў Кляштары Непакалянове. Сьвятар павінен служыць справе ўсьвянчэньня чалавека з дапамогай навучаньня і ахвяраваньня. І Ён вучыў гэтаму друкаваным словам, складаў Ахвяру Езуса Хрыстуса за збаўленьне сьвету, ахвярай уласнага жыцьця. Пацьвярджэньне гэтаму даў у часе Першай Сьвятой Імшы, якую адправіў пры гробе Сьвятога Пятра ў Рыме - прасіў ласку мучаніцтва.

Без астатку аддаў Ён сябе апостальскай справе праз рэлігійныя выданкі. Марыў аб уласным аэрапорце, пачаў выкарыстоўваць радыёстанцыю, паклаў падмуроўку пад сьвятыню.

Перад вайной колькасьць жыхароў яго кляштару-друкарні перавысіла 700 чалавек. Непакалянаў існуе й сёньня і друкуе "Рыцара Непарочнай" у накладзе 250 тысяч экзэмпляраў, з якіх пэўная частка трапляе ў Беларусь.

Другая Айчынная вайна спыніла справу Айца Максімільяна. У канцы верасьня разам з многімі манахамі быў арыштаваны й вывезены ў Нямеччыну, пасьля да Астшашова. На сьвята сваёй Непакалянай Заступніцы - да Асьвенцыму, куды быў завезены 28 мая.

(Заканчэньне на 6-ай стар.)

90-ГОДДЗЮ ВАЙНЫ ПРЫСЬВЯЧАЕЦЦА

Багіня Сонца Аматэрасу працягла над Зямлёй свае крылы, боскім дыханьнем кранулася сьвятой Фудзі, Вялікага Храма Ісэ, кожнай пяшчынкі, выпеставанай працай людзей японскай зямлі.

І прасыніецца ў мільярдах частак жыцьця зямное сэрца Багіні-настаўніцы японскага духа - Боскага прапаведніка гармоніі.

З гэтай нагоды Эвангэліцка-лютэранская грамада Горадні правяла конкурс малюнкаў і апавяданьняў, прысьвечаных японскай культуры, па матэрыялах ведаў аб Японіі сярод дзетак лютэранскага веравызнаньня Гарадзеншчыны, чые дзеды й прадзеды ўдзельнічалі ў руска-японскай вайне 1904-1905 гадоў.

Па захаваўшымся ў сем'ях прадметам быту, кніжкам, запісам, вышыўкам і досьледам і быў праведзены гэты конкурс. У конкурсе ўзялі ўдзел 19 дзетак, якія прадаставілі журы свае малюнкі, вершы, кароткія гістарычныя апавяданьні.

На здымку: малюнак пераможцы конкурса Сьвятланы Сяргеевай (7 год), на якім адлюстраваны іерогліф-сымвал Багіні Сонца Аматэрасу.

(Ул.інф.)

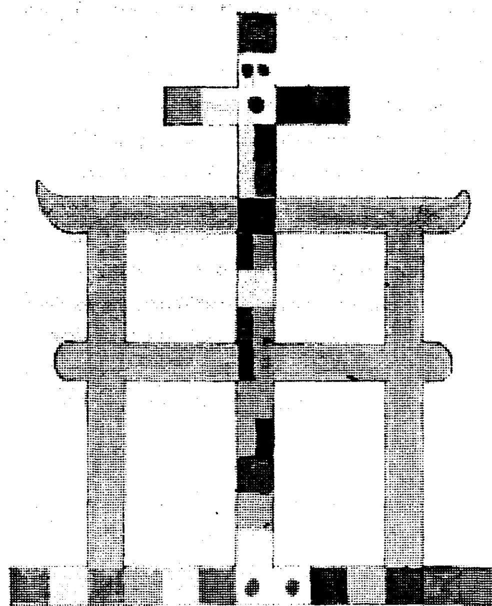

З той пары, як Ідзанагі пабудаваў на Зямлі калёну Нябеснага Вялічча, крыж - гістарычны арнамент Запавету Божага для людзей - належыць японскай цывілізацыі.

«ТАРНЭС ЛІМІТЭД» У ГОРАДНІ

Аддзелам камунальнай уласнасьці Гарадзенскага аблвыканкаму напрыканцы жніўня быў выстаўлены на конкурс-продаж гатэль "Беласток". У конкурсе ўзялі ўдзел дзьве фірмы - Гарадзенская "Гродсоўп" і прадстаўнік фірмы "Тарнэс Лімітэд" з Гібралтару на Беларусі - менская фірма "Тарнэс".

У выніку конкурсу новымі ўласьнікамі гатэля сталі замежнікі, якія набылі памяшканьне за 470 мільёнаў беларускіх разьліковых білетаў (стартавая цана - 226,5 мільёна). Па ўмовах конкурсу фірма "Тарнэс Лімітэд" абавязана за свой кошт адрамантаваць памяшканьне й стварыць у ім гатэль з рэстаранам вышэйшага класу.

ТУТ ВУЧАЦЬ СПАГАДЗЕ Й МІЛАСЭРДНАСЬЦІ

Пры Гарадзенскім кляштары Сьвятога Раства Багародзіцы распачала новы навучальны год нядзельная школка.

У школцы сёлета навучаецца 47 дзетак. Заняткі праводзяцца адзін раз на тыдзень. Падчас урокаў навучэнцы вывучаюць катэхізіс, развучваюць сьвятыя сьпевы.

Г.Д.

КУДЫ ПОЙДЗЕМ ЛЕКАВАЦЦА?

Рашэньнем гарсавету Горадні выдзелена памяшканьне плошчай 340 кв.м па вуліцы Болдзіна 8Б пад першую платную стаматалагічную паліклініку.

"Гэта першая ластаўка ў накірунку па-сапраўднаму платнай мэдыцынскай абслугі,- сказаў галоўны лекар І.А.Утлік.- Мы пакуль што на гасразьліку. Цэны ў паліклініцы будуць крыху вышэй сабекошту на лекаваньне. Але яны абавязкова павінны быць парытэтны затратам дзяржпаліклінік. Плануем пасьля рамонту мець зубапратэзны, фізыятэрапэўтычны й тэрапэўтычны кабінэты".

Г.А.

ПАЧАЛАСЯ ПРАВЕРКА

Па ініцыятыве адміністрацыі Прэзыдэнта Беларусі пачалася праверка "Белтэхэкспарт", "Белінгандаль", "Белзьнешсэрвіс", якія афіцыйна займаюцца пастаўкамі беларускай зброі за мяжу. Да мэрапрыемства далучыліся прэзыдэнцкі камітэт па барацьбе з карупцыяй, КДБ, Кантрольная Палата і іншыя праваахоўныя структуры.

Адзін з удзельнікаў пракамэнтаваў яе першыя вынікі так: "Хаця мы толькі пачалі работу, ужо можна казаць пра тое, што маштабы распродажу носяць проста фантастычны характар. Практычна ва ўсіх кантрактах кошт зброі заніжаны ў дзесяць-пятнаццаць разоў". Працяг разьбіральніцтва можа прывесьці да атрымання кампрамата на шэраг чыноўнікаў урада Кебіча.

СІМ.

* * *

20 верасьня ў Менску адбылася прэс-канфэрэнцыя, якую зарганізавала Міністэрства па ўпраўленьню дзяржаўнай маёмасьцю Рэспублікі Беларусь і Міжнароднай Фінансавай Карпарацыяй (МФК) з нагоды юбілею працэсу малой прыватызацыі на Беларусі.

На канфэрэнцыі былі абмеркаваныя вынікі першага года правядзеньня аўкцыёнаў у рэспубліцы.

У канфэрэнцыі ўзялі ўдзел намесьнік міністра па ўпраўленьню малой прыватызацыяй К.Э.Раманоўскі і начальнік аддзелу мэтодыкі малой прыватызацыі спадар А.П.Касьцюк.

Ул.інф.

ПАЛІТЫЧНАЯ СЦЭНА

ЛІСТ ПРЭЗЫДЭНТУ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

Паважаны прэзыдэнт!

У апошні час на старонках беларускіх газет пачалі друкавацца артыкулы пра наш беларускі сувэрэнітэт, пра нашу мову й адносіны да іх Прэзыдэнта асабіста.

На маю думку, гэтыя кароценькія артыкулы чытачоў часам бываюць рэзкаватымі, таму што Аляксандр Рыгоравіч зьяўляецца чалавекам сумленным і ніколі ня пойдзе на прамую ліквідацыю беларускай дзяржаўнасьці й беларускай мовы пасьля таго, як паклаў руку на нашу Канстытуцыю ў час прыняцьця ім Прысягі, хоць апошнія яго выказваньні "о воссоединении" мне таксама не падабаюцца й насьцярожваюць. Сябраваць з вялікай суседкаю трэба, рабіць і надалей абмен на роўных нашых беларускіх трактароў, лядоўняў, тэлевізараў і г.д. на расейскія тавары й сыравіну таксама трэба, але падаць перад ёю на калені, адмаўляцца ад роднай мовы не да твару маладой дзяржаве й яе Прэзыдэнту. Расея сама за гэта будзе нас "презирать".

Я не зьбіраўся пісаць у "Пагоню", а спрабаваў спачатку зьвярнуцца на гэты конт да Прэзыдэнта асабіста, але ж датэлефанавацца ў час прамога эфіру на тэлестудыю па міжгародняй сувязі практычна немагчыма.

Таму хацеў бы, каб "Пагоня" надрукавала маё пажаданьне Прэзыдэнту пачынаць у будучым пакрыху рабіць свае выступы на беларускай мове. Прэзыдэнт Беларусі павінен ведаць беларускую мову! Тое ж самае можна пажадаць і паважаным спадарам яго каманды Д.Булахаву, В.Ганчару й іншым.

Думаю, што ад гэтага яны ўсе толькі моцна выйграюць. Упэўнены, маю думку падзяляюць многія тысячы й тысячы тэлегледачоў, чакаючых ад Прэзыдэнта роднага беларускага слова. Канешне, па сабе ведаю, зрабіць гэта адразу цяжка, і ня мы ў гэтым вінаватыя, што дзесяцігоддзямі таптался наша матчына мова.

І ўсё ж у далейшым Прэзыдэнту і яго арганізацыі трэба спрабаваць гэта рабіць.

Вельмі хацелася б, каб Аляксандр Рыгоравіч сказаў пару слоў на гэты конт нашай шматтысячнай аўдыторыі ў пачатку альбо напрыканцы свайго чарговага выступу ў прамым эфіры.

Добра разумею й такі магчымы накірунак разважаньняў Прэзыдэнта: тут зараз эканоміку ратаваць трэба, якая на вачах развальваецца, стрымаць гіпэрінфляцыю, задушыць карупцыю й мафію і г.д., а да яго зьвяртаюцца ў зусім ня зручны час з лінгвістычнымі праблемамі.

І Прэзыдэнт меў бы рацыю на ўсе 100 працэнтаў, каб гэта было толькі лінгвістычнае пытаньне. На самай жа справе гэта, калі хочаце, пытаньне жыцьця альбо сьмерці нацыі, бо, як казаў у свой час У.І.Ленін, "без национального языка нет национальной культуры, без национальной культуры нет нации". Як кажуць у такіх выпадках, камэнтары не патрэбныя.

Руская мова - мова сапраўды вялікага народа, мова Пушкіна, Лермантава, Тургенева, Талстога, Чэхава й г.д. - ніколі ня згіне й не заглохне, калі б гэтага хтосьці й надта хацеў. А вось наша родная, калі яе не падтрымаць, заглохнуць можа, як гэта ўжо ня раз было ў мінулым. Увядзеньне дзяржаўнага двухмоўя гэтаму таксама пасрыяе.

І балюча глядзець на дэпутатаў ВС, якія, відаць, перад заканчэньнем тэрміну сваіх паўнамоцтваў у ВС і карыстаючыся адсутнасьцю цьвёрдай пазыцыі па гэтаму пытаньню з боку Прэзыдэнта, хочуць узьняць на верасьнёўскай Сэсіі пытаньне аб усталяваньні двухмоўя, аб пераглядзе нашай дзяржаўнай сымволікі й атрыбутыкі, адным словам, зрабіць апошні "падарунак" беларускаму народу. Скажу яшчэ раз, я ня супраць рускай мовы й тых, хто на ёй размаўляе, але ж "пляскаць у далоні й радавацца, што "хворая маці" (беларуская мова) можа памерці", як нядаўна сказаў аб менскіх студэнтах у час іх сустрэчы з Прэзыдэнтам Ніл Гілевіч, лічу амаральным з любога пункту гледжаньня. Лічу, што мы зрабілі памылку, скасаваўшы ў новым беларускім пашпарце графу аб нацыянальнасьці. Цалкам згодны з народным паэтам П.Панчанкам і яго артыкулам "Хітрасьць русіфікатараў". Да яго я таксама пісаў аб гэтым, але мой голас быў "гласом вопиющего в пустыне". Дык давайце ня зробім цяпер яшчэ горшай памылкі. Маці-мова павінна жыць!

І апошняе. Нядаўна паважаны Аляксандр Рыгоравіч сказаў: "Что мы от этого лучше жить стали, что улицы переименовали?" Так. Што праўда, то праўда: ня толькі ня лепш, але й значна горш. Але не па прычыне частковага перайменаваньня, а па прычыне чатырохгадовага бязьдзеяньня папярэдніх кіраўнікоў.

Самім жа частковым перайменаваньнем, паважаны Прэзыдэнт, зроблены першы маленькі крок да адраджэньня нацыянальнай сьвядомасьці беларусаў, ушанаваньня беларускіх сьвятынь і сьвятых імёнаў.

Скажу яшчэ раз, я ня супраць вялікіх рускіх пісьменьнікаў і паэтаў, але, прабачце, якое дачыненьне яны маюць да тых куткоў Беларусі, дзе я жыву й дзе мне прыходзіцца бываць: Горадня (вуліцы Пушкіна, Горкага), Менск (вуліцы Калініна, Някрасава)?

Я, напрыклад, хацеў бы жыць і памерці не на вуліцы Аляксандра Пушкіна ці Максіма Горкага, хоць і паважаю іх, а на вуліцы другога Максіма - Максіма Багдановіча, і з запісам у пашпарце аб тым, што я ўсё-такі беларус.

М.А.СЬЛЕСАРЧУК.

НЯХАЙ ЗАБЯРУЦЬ ВАЎКІ ТАГО САБАКУ, ЯКІ НА СВОЙ ХВОСТ БРЭША

УРАЖАНЬНІ ПАСЬЛЯ ВЫСТУПУ А.ЛУКАШЭНКІ

На жаль, пакуль што значная частка нашага грамадзтва аніяк ня можа пазбавіцца атавізмаў "саўковага" мысьленьня, што прывяло людзей да вельмі небясьпечнай хваробы, так званага постімпэрскага, постсавецкага дэбілізму. Сымптомы гэтае хваробы я бачу ў прамовах Лукашэнкі. Ягоная заява, што ў прэзыдэнты яго абрала большасьць беларускага народа, мякка кажучы, не адпавядае рэчаіснасьці. Чаму?

1. У другім туры выбараў за яго аддалі свае галасы 80 працэнтаў людзей, якія прынялі ўдзел у выбарах. Пагадзіцеся, што гэта ня ўвесь беларускі народ, і нават не яго палова. Што гэта? Самападман? Ці сьвядомае вешаньне локшын на вушы жыхароў Беларусі, сусьветнаму супольніцтву? Я схіляюся да другога.

2. Калі ў першы тур выбараў не былі сфальсіфікаваныя вынікі ва Ўсходняй Беларусі, то невядома, ці стаў бы Лукашэнка прэзыдэнтам. Вядома, што за яго аддалі свае галасы людзі, якія не ўсьведамляюць сябе як народ Незалежнае Краіны, дэнацыяналізаваныя, люмпэнізаваныя, з нізкім адукацыйным узроўнем, таксама маргіналы. Але ачмурэньне гэтых людзей ад голага папулізму Лукашэнкі, яго абяцанак-цацанак пройдзе, яму давядзецца плаціць па ваксалям, якія ён раздаваў направа й налева.

Сьвядомыя беларусы, разумныя людзі іншых этнасаў галасавалі за Незалежную, Нэйтральную Беларусь, якую атаясамлівалі з З.Пазьняком і С.Шушкевічам. Не лічыцца з мільёнамі прыхільнікаў Незалежнай Беларусі Лукашэнкі будзе небясьпечна, бо электарат ягоны з кожным днём зьмяншаецца, усё гэта аб'ектыўная зьява. Лукашэнка цьвердзіць, што ён першы народны прэзыдэнт. Ну які ж ён "народны"? Мовай народа грэбуе, калі ў сваіх прамовах устаўляе слова-другое па-беларуску, то толькі каб выкрыць "ворагаў народа", прадстаўнікоў апазыцыі БНФ, БСДГ, БСП і іншых.

У.Караткевіч пісаў: "Нельга есьці хлеба народа, і грэбаваць ягонаю моваю". А Лукашэнка можа. Пад яго кіраўніцтвам пачаўся непрыхаваны наступ на беларускую мову, на незалежнасьць Беларусі (ягоная заява, што беларусы і расейцы - гэта ўсё рускія, што беларусы мараць аб "воссоединении со старшим братом"). Увогуле, ад словазлучэньня "старший брат" так і патыхае смуродам сталіншчыны. Гэта нядзіўна, бо Лукашэнка ўзяў у звычку гаварыць аб сабе, як гэта рабіў і Сталін, у трэцяй асобе. "Лукашэнка ведае тое, Лукашэнку даручана тое". Але гэта толькі адзін аспект.

Гаворачы пра расейцаў, што яны - "старший брат", ён не ўсьведамляе, што абражае іх. Пад узьдзеяньнем беларускіх казак ня толькі ў мяне склаўся пэўны стэрэатып на конт старэйшых братоў. Як правіла, ў нашых казках яны паказаны як дурні, абібокі, а малодшы заўсёды кемлівы, працавіты, які, спадзеючыся толькі на сябе, дасягае ўсяго. Лукашэнка гаворыць, што ў Беларусі з Расеяй агульная гісторыя, культура, лёс, што ў расейцаў, беларусаў аднолькавы мэнталітэт. А што можа быць агульнага паміж катам і ахвярай? Хіба што сякера ці эшафот! У беларускай мове няма брыдкаслоўя накшталт расейскага мата. Агульная ж гісторыя пачалася пасьля анэксіі Беларусі, калі яна была вырвана з кантэксту эўрапэйскай цывілізацыі, апынулася пад ярмом.

Плён "агульнай гісторыі" - жахлівы генацыд, разрабаваньне культурна-гістарычных каштоўнасьцяў, мэтанакіраванае зьнішчэньне беларускай мовы, беларускай самасьвядомасьці. Адным словам, гісторыя калоніі.

Наконт мэнталітэту. У беларусаў няма імпэрскіх памкненьняў, амбіцый, няма мэнталітэту сусьветнага Дзяржыморды й Лёні Галубкова. У рэшце рэшт, у кожнага народа свой лёс, свая гісторыя, свая культура, свой мэнталітэт.

Лукашэнка на сустрэчы ў пэдагагічным унівэрсітэце казаў, што ён - гісторык-настаўнік. Такіх "настаўнікаў-гісторыкаў" я б на гарматны стрэл да дзяцей не падпускаў, бо вучань Абэцэдарскіх ня можа выхоўваць патрыётаў Радзімы. А калі ён і эканаміст такі самы, як і гісторык, нічога добрага для Беларусі ня будзе, а нас чакаюць цяжкія выпрабаваньні.

У псіхалогіі ёсьць так званы эфэкт люстра (іншым людзям мы схільны прыпісваць тое, што ведаем пра сябе). Лукашэнка гаворыць, што ён ведае, чаго жадае народ, зробіць усё дзеля гэтага. Ён думае, што народ, як і ён, жадае ўз'яднаньня з Расеяй, двухмоўя, вайсковых хаўрусаў, адраджэньня імпэрыі. А вось тут Лукашэнка блытае паняцьці "народ" з "натоўпам", з якім ён сустракаўся на перадвыбарчых зборышчах. Так, народу на сутрэчы з ім у Горадні я ня бачыў, я бачыў натоўп замбаваных "саўкоў", якія вышэй свайго пуза нічога ня бачаць. Для іх слова "свабода" - пусты гук. Я лічу, што ня можа быць Прэзыдэнтам Беларусі чалавек, які зьяўляецца апалагетам імпэрыі, ворагаў беларускай мовы, Незалежнай Беларусі.

Гісторыя ўсё паставіць на сваё месца. Кебічы, лукашэнкі ня вечныя. Вечны беларускі народ! Вечная Беларусь! Каб увайсьці ў гісторыю Беларусі ў адзін шэраг з такімі людзьмі, як Еўфрасіньня Полацкая, Вітаўт Вялікі, К.Астрожскі, Скарына, Касьцюшка, Каліноўскі, Генюш, Караткевіч, Ткачоў, Карпюк і іншыя, ня трэба прымерваць на сябе боты Сталіна або апалеты Мураў'ёва-вешальніка, бо марная гэта справа.

Жыве Беларусь!

А.ЗАХАРАЎ.

ПАМЯЦІ АХВЯР

Пры Гарадзенскім аблвыканкаме зарэгістраваны статут Асацыяцыі "Прымірэньне і спакой". Асацыяцыя - гэта саюз грамадзкіх аб'яднаньняў. Яе заснавальнікі - Гарадзенскі вабласны цэнтр нямецкай культуры, Саюз палякаў на Беларусі і Фонд сацыяльнай абароны былых ваеннаслужачых. Асацыяцыя вядзе сваю дзейнасьць толькі на тэрыторыі Гарадзенскай вобласьці й мае на мэце: - аднаўленьне месц пахаваньня ваеннаслужачых, загінуўшых у Першай і Другой сусьветных войнах; - стварэньне банку дадзеных аб месцах пахаваньня шляхам выкарыстаньня архіўнай інфармацыі, а таксама сьведчаньняў жыхароў Гарадзеншчыны; - "Прымірэньне і спакой" таксама будзе ажыцьцяўляць рэстаўрацыю помнікаў і мастацка выканаых пабудоў, арганізоўваць выставы фатаграфій і жывапісу, прысьвечаных ахвярам войн у барацьбе за мір.

Дырэктарам асацыяцыі "Прымірэньне і спакой" прызначаны ветэран ВАВ Г.П.Гаршкоў, намесьнікам абраны таксама ветэран ВАВ Г.І.Гнядзэк.

Андрэй МІЛЬЛЕР, старшыня Савету асацыяцыі "Прымірэньне і спакой".

ВОЎК, ЯГНЯ Й БІТВА КАЛЯ ВОРШЫ

"Это паліцічаскі шантаж!"- заявіў прэзыдэнт Рэспублікі Беларусь 16 верасьня на сустрэчы з прадстаўнікамі мясцовых органаў улады, калі меў на ўвазе народнае шэсьце й сьвята з нагоды Дня беларускае вайсковае славы - угодкамі перамогі над Масковіяй. - "Там... (у Маскве - заўвага аўтара) нас поймут," - працягваў прэзыдэнт. - "Там понимают, что у нас есть кучка политиканов..." і г.д., і г.д.

Не зусім да твару першай асобе ў рэспубліцы такія заявы. Не прынясуць яны гонару народу, ад імя якога любіць выступаць прэзыдэнт-гісторык. Але такога зыходу падзеяў варта было чакаць. Гэта ўжо мала ўражвае. Уражвае іншае: псіхалогія мысьленьня прамоўцы. У перадвыбарчай кампаніі моднымі былі слоўцы "палітыканства" й "папулізм". Сёньня так прэзыдэнт называе тых, хто ня згодны з яго палітыкай. Атрымліваецца, што ў гэту кагорту няўгодных трапляюць і тыя, хто за абуджэньне нацыянальнай годнасьці, вяртаньне нацыянальнай паўнавартасьці, хто за пазбаўленьне гістарычнага бязпамяцтва...

Здрадніцкая гэтая псіхалогія ў адносінах да свайго народу.

"Там нас понимают..." - і пагроза ў будучым забараніць такія імпрэзы - гэта ні што іншае, як неўсьвядомленая дэманстрацыя свайго ўласнага страху перад "старэйшым", ад якога залежыць усё для "малодшага". Гэта панічны страх быць ня так "понятым". Каб хаця ж не падумалі штосьці кепскае пра "малодшых", каб хаця ж не ўлічылі ў помыслах і дзеяньнях, скіраваных быццам бы супраць іх (на сёньня такім аргумэнтам, відаць, зьяўляецца й дзяржаўная мова). Гэта ні што іншае, як страх бязьвіннага Ягня (як тут не згадаць вядомую байку Крылова): "Когда светлейший Волк позволит...", каб хаця ж не парушыць, не замуціць вады, каб хаця ж ніхто не згадаў пра даўнейшае, калі быў каламут...

Гэта псыхалогія страху няўпэўненага ў сваіх дзеяньнях чалавека.

Але мараль тут адна: "У сильного всегда бессильный виноват..." , што рана ці позна здарыцца, толькі пры такіх адносінах набудзе іншую фармулёўку: у старэйшага заўсёды меншы вінаваты. І гэта гістарычныя рэаліі: "Тому в Истории мы тьму примеров слышим..." Толькі ня трэба пасьля шукаць вінаватых. Што можа быць з такім разуменьнем суадносінаў гістарычных падзеяў, нацыянальнай годнасьці-й патрэб сучаснага палітычна-эканамічнага моманту?

Янка ТРАЦЯК.

КАРЫТАС – ГЭТА РЭАЛЬНАЯ ДАПАМОГА

Колькі год грамадзяне Беларусі ведаюць дабрачынную міжнародную каталіцкую арганізацыю "Карытас" па рэальных справах. З дапамогай "Карытас" беларускія дзеткі адпачывалі ў замежжы, ахвяры Чарнобыльскай катастрофы атрымлівалі лекі, адзеньне, ежу. Нядаўна пры Гарадзенскай каталіцкай эпархіі створана філія гэтай дабрачыннай арганізацыі. Офіс Гарадзенскай філіі "Карытас" месьціцца па вуліцы Вялікая Траецкая, 50, кв.2. Прэзыдэнтам яе абраны Біскуп Аляксандр Кашкевіч, віцэ-прэзыдэнтам ксёндз Анатоль Маркоўскі, размову з якім мы і прапануем Вашай увазе.

- Дабрачыннасьць "Карытас" вядомая ў сьвеце. Яго прадстаўнікі заўжды там, дзе гэта патрэбна. Наша дзяржава - таксама зона рызыкі. Таму "Карытас" ужо даўно апякуе Беларусь. Менавіта вопыт і падказаў нам стварыць тут, на Беларусі, філію. Найперш я езьдзіў больш як на два тыдні на спэцыяльныя студыі да Варшавы. Потым аб задуме давялі нашаму вабласному кіраўніцтву. Атрымалі паразуменьне і вось гэтае памяшканьне.

- Ксёндз Анатоль, прайшло прыкладна два месяцы, як вы атрымалі пасьведчаньне аб рэгістрацыі. Што зроблена гарадзенскім "Карытас"?

- Нашу працу нельга разглядаць толькі праз прызму дабрачыннасьці. Дзейнасьць "Карытас" надзвычай разнастайная. Адным мы дапамагаем матэрыяльна, другім - маральна. Калі згадаць пра рэальныя справы, то скажу, што фактычна ў першыя дні пасьля рэгістрацыі пры пасярэдніцтве нямецкай філіі "Карытас" да Горадні прывезьлі вялікую партыю вопраткі, якую разьмеркавалі паміж маламаёмаснымі. Другая акцыя - разьмяркаваньне харчаваньня для хворых дзяцей. Трэцяе, пра што трэба ўспомніць, - вялікая партыя пасьцельнай бялізны для дзіцячых шпіталяў. Днямі, пры дапамозе "Карытас" на Магілёўшчыну й Гомельшчыну дасланы лекі. Як бачыце, усё зроблена ў такі кароткі тэрмін.

- Што найактуальнае сёньня ў вашай справе?

- Наладжваньне разнастайных кантактаў з замежнымі дабрачыннымі арганізацыямі ў Эўропе, Амэрыцы, Аўстраліі. Чым больш мы наладзім такіх кантактаў, тым больш зможам зрабіць добрых спраў на Беларусі. Зараз у Горадню прыехала дэлегацыя манашак з Нямеччыны. Яны на месцы жадаюць вызначыць, што ў першую чаргу патрэбна нам. Зазначу, што нямецкіх калегаў больш за ўсё цікавяць дзіцячыя прытулкі, школы-інтэрнаты. Думаю, што дзякуючы міжнароднаму аўтарытэту "Карытас" мы здолеем зрабіць мноства добрых і патрэбных спраў для Беларусі і яе грамадзян. Каб пераканацца ў гэтым, запрашаю вас зайсьці сюды праз якія паўгады.

Распытваў Г.АСТРОЎСКІ.

ЯК СЕЛЯНІН З ВЁСКІ ДУБНА СТАЎ ГАРАДЖАНІНАМ

- Нарадзіўся я ў вёсцы Дубна, што ў Мастоўскім раёне, - успамінае Сьцяпан Фёдаравіч Гарачка. З малых гадоў бацькі прывучалі да сялянскай працы і я яе палюбіў. Зямлі было ўсяго тры гектары, але жылі нічога, таму што бацькі ўмелі гаспадарыць на ёй. У хлявах стаялі конь, карова, маладняк, авечкі, сьвіньня й птушка. А каб яшчэ лепш жыць матэрыяльна, бацька мяне адправіў пасьвіць кароў вяскоўцаў, за што я зарабляў і грашыма і натурай, частка якой ішла на рынак. Здавалася, што майго сялянскага ўкладу жыцьця ніхто не парушыць. Але...

У сорак чацьвёртым годзе ўзялі ў армію, дзе тэрміновай службы "адгрохаў" аж сем гадоў. Бацька памёр у год майго прызыва. На пахаваньне не адпусьцілі, хаця можна было - служыў у Бабруйску.

У пачатку 1951 года вярнуўся з войска, а ў Дубна ўжо калгас "Першае мая". Маці ў

ім працавала, але на працадні атрымлівала, "што кот наплакаў", сама жыла за кошт прысядзібнага надзелу. Сябры аднагодкі адразу падаліся ў горад, а калі прыязджалі дамоў, дык казалі мне: "Ты што Сьцяпан, застаешся ў вёсцы і будзеш працаваць за так?" А я нейк не рашаўся пакідаць родную вёску, ды яшчэ хваравітую маці. А аднойчы яна мне сказала: "Сьцяпан, уся моладзь падалася ў горад, а ты?" І тут Сьцяпан падумаў, а можа маці і мае рацыю. І падаўся ў горад Горадню, дзе і ўладкаваўся на працу і стаў гараджанінам. З пражытых 67 гадоў дзьве трэці аддаў гораду. Але да гэтага часу Сьцяпан смуткуе па вёсцы. Вярнуцца ў роднае Дубна? Але ж там ні кала..., ды яшчэ ён і жонка сталі інвалідамі другой групы, працаваць ня могуць.

Сколькі такіх як Сьцяпан, маладых хлопцаў пакінула вёскі ў тыя гады. А каб былі асабістыя гаспадаркі, ды жылі б на сяле. А іх дзеці пакуль вяртацца не зьбіраюцца. Чаму? Таму, што яны не прывучыліся да цяжкай сялянскай працы.

Фатаграфаваў І.БАРЫСАЎ.

УФА ДАЛЁКА, ДЫ БАЧЫЦЬ ВОКА!

"У вас глаўкома, - сказала Г.І.Мажэйка, ўчастковы лекар-акуліст раённай паліклінікі. - Калі захворваньне тэрмінова не лекаваць, то вы хутка страціце зрок." З накіраваньнем райпаліклінікі спадарыня Мажэйка зьвярнулася ў афтальмалагічнае аддзяленьне Гарадзенскага ТМА-2. Аперацыю па падсадцы штучнай тканінкі для арашэньня дыска нерва зроку выканаў мікрахірург І.Р.Цярэшка. З таго часу мінула амаль два гады, зрок у хворай Мажэйка стабілізаваўся, і яе болей не турбуюць моцныя болі, што сьведчыць, што ціск вачэй у норме. Новае аддзяленьне мікрахірургіі, дзе лякуюць цяжкія захворваньні вока метадам башкірскага навукоўца Мулдашава, наведалі карэспандэнт "Пагоні" Г.Астроўскі і фотакарэспандэнт В.Гарошка.

Аддзяленьне невялікае, прыкладна на 30-40 ложкаў. Працуюць тут усяго чатыры ўрачы, якім дапамагаюць 15 медыцынскіх сясьцёр. Іван Раманавіч Цярэшка пра свае спосабы лячэньня глаўкомы расказвае так: "Праблемай лекаваньня ціску вачэй я заняўся гадоў семвосем таму. Саматуж дабіўся накіраваньня ад вабласнога аддзелу аховы здароўя на спецыялізацыю да Уфімскага НДІ мікрахірургіі і трансплантацыі ворганаў зроку. Уфімская школа мяне шмат чаму навучыла, але і ў Горадні ёсьць добрыя дарадцы ў асобе кандыдата медыцынскіх навук Н.Д.Гогінай. Менавіта з Нінай Дзьмітрыеўнай і выконваем большую частку аперацый. Аперацыя па рэваскулярызацыі дыска нерва зрока зараз не адзінае, што выконваецца ў нашым аддзяленьні. Робім вельмі складаныя аперацыі па папярэджаньню дыстрафіі сеткі, лакалізацыі інсультаў пасьля цукровага дыябету. Штодня праводзім па тры-пяць аперацый. Плануем з цягам часу пашырыць аддзяленьне і заняць увесь чацьвёрты паверх новага корпуса ТМА. Упэўненасьць для перспектывы пашырэньня даюць вынікі аперацый. Да нас з паўторным рэцэдывам амаль не вяртаюцца."

Пакуль Іван Раманавіч вёў свой аповяд, сёстры падрыхтавалі да аперацыі чарговага хворага... Яшчэ з хвіліну назіраем, як да аперацыйнай нясуць у сьцерылізатарах неабходны інструментарый, кіслародныя падушкі, апошнім, ва ўсім белым, ідзе хворы. Каб вылекавацца яму ня трэба ехаць да Уфы.

НА ЗДЫМКУ: І.Р.ЦЯРЭШКА дасьледуе хворую.

Фатаграфаваў В.ГАРОШКА.

...І ВАБІЦЬ ІЛЮЗОРНЫ РАЙ

- Ну вось, цяпер усё гатова. Апусьці твар прама ў пакет і ўдыхай глыбока-глыбока...

Я, як і абяцала, пачала паслухмяна выконваць "інструкцыю". Гэта была адна з умоў, на якую я згадзілася дзеля гутаркі з мясцовымі таксікаманамі. Другой умовай была найпаўнейшая сакрэтнасьць і ананімнасьць. Потым, пасьля "вяртаньня на зямлю", я зразумела, чаму першай умовай была менавіта гэта, а ўжо тады - недавер, страх перад магчымасьцю быць раскрытымі, страх перад грамадзкай думкай...

...Я была ў раі. Недзе я ўжо бачыла гэта, а, можа, чытала ці ўяўляла. Я не адчувала цела й з лёгкасьцю плыла ў нябёсах. Пада мной, на зямлі цьвілі кветкі - блакітныя, ружовыя, чырвоныя. Незвычайна агромністыя, дзіўныя. Яны выдавалі гукі. Бы гучаў вялізны, на ўвесь сьвет, арган. Я плакала ад шчасьця. Ня ведаю, чаму я была такой шчасьлівай. Мабыць, таму, што мяне вельмі кахалі. І вельмі кахала я...

- Ала, ты чуеш мяне? - чыясьці настойлівая рука штурхала за плячо. - Ужо ўсё скончылася. Усё. Разумееш?

У вушах яшчэ гучала музыка, якая паступова перарастала ў манатонны гул. Галава станавілася ўсё цяжэй, і да мяне вярталася пачуцьцё голай рэальнасьці. Побач са мной яшчэ блукалі блазнаватыя ўсьмешкі, ліліся сьлёзы. Нехта надрыўна рагатаў. А адна дзяўчына заўзята размахвала рукамі, быццам біла нябачнага ворага...

Навошта ім гэта, навошта? Гэта пытаньне не пакідала ні да таго, як я трапіла ў гэтую кампанію, ні пасьля знаёмства з падлеткамі. У мае шаснаццаць усё было інакш. Мы не шукалі іншага фізычнага й духоўнага стану: нас задавальняла наша, як нам казалі, шчасьлівае дзяцінства. Была наіўная вера ў тое, што лепей за нас ніхто не жыве, што ўсім нам гарантавана сьветлая будучыня, што за нас усе праблемы вырашаць разумныя дарослыя. Было зручна й вельмі спакойна, бо мы верылі на слова: добра - значыць добра, дрэнна - значыць дрэнна. І зрэдку задумваліся над тым, што чорны колер мае розныя адценьні, а белы бывае зусім брудным... Заціснутыя моцным ідэалагічным прэсам, мы ня ведалі, што такое дух свабоды.

Сёньняшнія падлеткі - яны зусім іншыя. Яны вагаюцца й сумняваюцца. Яны разгубленыя. Яны шукаюць сябе ў пакутах, прахозячы да жаданай паласы сьвятла праз бруд і боль. Іх разьняволенасьць - процівага нашай запрыгоненасьці й пакорлівасьці. Іх агрэсіўнасьць - шырма для прыкрыцьця разгубленасьці. Яны не прымаюць тое, што ім падносяць на талерачцы, ня вераць дарослай хлусьні. Прагнуць усё зразумець самастойна, да ўсяго дайсьці сваім розумам.

- Чаму я нюхаю гэта? - Оля дзёрзка глядзіць прама ў мае вочы. А проста мне так хочацца!

- І ты заўсёды робіш тое, што табе хочацца?

- А як жа інакш! Навошта сябе падманваць? Жыцьцё такое кароткае й цяжкае, няўжо ёсьць сэнс пазбаўляць сябе нават маленькіх радасьцяў?!

- А ты ведаеш, што гэта небясьпечна для тваёго здароўя?

- Канешне. Але, думаю, курэньне і ўжываньне алкаголю ня менш шкодныя...

- Оля, а твае бацькі ня ведаюць, як ты праводзіш свой вольны час? Ні пра што не здагадваюцца?

- Ды як жа ім, вечна занятым, здагадацца? Яны, акрамя сваіх праблем, нічога й нікога ня бачаць. Што ім маё непадзельнае каханьне, мае бяссонныя ночы, мае пакуты? Неяк падзялілася з імі, а яны проста пасьмяяліся з маіх пачуцьцяў са словамі: "Нам бы твае праблемы!" і зноў пераключыліся на абмеркаваньне цэн у крамах.

- Твае хаця выслухалі...- да размовы падключаецца хударлявае дзяўчо з вельмі сумнымі вачыма. - А я сваім ніколі нічога не расказваю.

- Чаму?

- П'юць яны моцна. Заўсёды п'яныя.

... Аднаго з членаў кампаніі я ведаю з дзяцінства. І яго бацькоў таксама. Неблагія людзі. Саша ў іх адзін. Таму - усё дзеля яго. Ніколі ні ў чым хлопчык ня ведаў адмовы, вырас у атмасфэры пяшчоты й павагі. На жаль, і яго я бачу сярод сваіх новых знаёмцаў.

- Не кажы нічога бацькам, вельмі цябе прашу, - гэта ўсё, што сказаў мне падлетак. І я ўспомніла эпізод трохгадовай даўнасьці, калі выпадкова ўбачыла ў яго руках запаленую цыгарэту й шклянку з самагонам. Тады я палічыла гэта звычайнай

(Заканчэньне на 5-й стар.)

СУМЕЖЖА

ВІЛЕНСКІЯ ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

Страты сельскай гаспадаркі краіны ад сёлетняй засухі ацэньваюцца ў 780 мільёнаў літаў (195 мільёнаў даляраў ЗША). Больш за іншых пацярпелі раёны Заходняй і Паўднёвай Летувы.

Урад вырашыў выдзяліць з фонду падтрымкі сельскай гаспадаркі дзесяць мільёнаў літаў для аказаньня дапамогі земляробам раёнаў, якія найбольш пацярпелі ад засухі.

* * *

У Вільні адбылося вялікае сьвята польскіх журналістаў і выдаўцоў. Дні польскага друку зарганізавала пасольства Рэспублікі Польшча. Яны далі магчымасьць польскім выдаўцам вывучыць летувіскі рынак. Газеты, прывезеныя ў Вільню, прадстаўлялі шырокі спэктр: ад выданьняў палітычнага характару, банкаўскай газеты да дэтэктываў, спартыўных газет, часопіса мод, выданьняў для садаводаў, мужчын і жанчын. Многія з іх раздаваліся бясплатна.

* * *

Міністр шляхоў зносін Летувы Й.Біржыскіс і расейскі міністр шляхоў зносін Г.Фадзееў падпісалі пратакол, які прадугледжвае падрыхтоўку дагавору аб міжнародных чыгуначных зносінах і прыгранічным руху. Абмеркаваны маршрут пасажырскіх транзітных цягнікоў.

Дагэтуль перавозкі з Летувы ў Расею былі дзешавейшыя, чым з Расеі праз Летуву ў Калінінградзкую вобласьць. Па словах Г.Фадзеева, Расея верне свой доўг Летуве - 21 мільярд 448 мільёнаў рублёў - да канца года.

* * *

Важнейшым гандлёвым партнёрам Летувы ў 1-ым паўгоддзі працягвала заставацца Расея (30,2 працэнта агульнага экспарту і 41 працэнт агульнага імпарту). Далей ідзе Нямеччына (адпаведна 10 і 13,5 працэнта), Беларусь (7,3 і 3,4), Латвія (7,1 і 2,3) і Польшча (4 і 3,6 працэнта). Летува ажыцьцяўляла гандаль са 131 дзяржавай.

* * *

Заканадаўства Летувы дазваляе зараз іншаземцам браць зямлю толькі ў арэнду тэрмінам на 99 гадоў. Немагчымасьць набыцьця яе лічыцца сур'ёзнай прычынай тармажэньня замежных інвестыцый. Таму ўрад накіраваў у Сэйм праект закона аб зьмяненьні 47-га артыкула Канстытуцыі Летувіскай Рэспублікі. Гэта дазволіла б іншаземцам набываць у гэтай краіне зямлю. Калі Сэйм 2/3-мі галасоў не прыме гэтую папраўку, яе можна будзе зноў абмяркоўваць толькі праз год.

* * *

Урад краіны дапоўніў спіс рэчаў, увоз якіх у Летуву для фізычных асобаў абмежаваны. У яго ўключаны цукар: прыватнікам дазволена ўвозіць яго ў колькасьці, не больш 5 кілаграмаў. Сярод тавараў, увоз якіх для фізычных асобаў абмежаваны, знаходзяцца эцілавы алкаголь, лікёра-гарэлачныя вырабы (адной асобе дазволена ўвозіць 1 літр), віно й шампанскае (па два літры), біжутэрыя (агульная маса драгмэталаў і камянёў - 50 грамаў), легкавыя аўтамабілі (адзін).

(М.Г.)

НА ВУЛІЦАХ ВІЛЬНІ.

Фатаграфаваў А.УЛАДАСЕВІЧ.

ГОРАД, ЯКОГА БОЛЕЙ НЯМА

Дзьве выставы малюнкаў і гравюраў зьмясьціў у гонар свайго 65-годдзя ў Віленскім мастацкім музэі габрэйскі мастак Мойша Перэс. Найбольшую цікаўнасьць віленцаў выклікае экспазіцыя малюнкаў "Старая Вільня".

Пра яе пазаштатнаму карэспандэнту "Пагоні" Г.Янковіч мастак згадаў так:

Калі я трапіў да Вільні 45 год таму, то зразумеў, што гэта той горад, у якім я буду жыць. Спачатку мне падалося, што хаджу сярод дэкарацый. Выключны горад, рамантычная атмасфэра вузкіх вулак, адмысловая архітэктура барокка. Калі распачалася рэстаўрацыя, зразумеў, што ўсю даўніну неабходна зафіксаваць.

На малюнках - цэнтр Старой Вільні. Зараз ад драўлянага горада не засталося й чвэрці. Акрамя таго, Вільня - гэта своеасаблівы Ерусалім беларусаў, палякаў, летувінаў. Таму я й вырашыў зарганізаваць гэтыя дзьве выставы, каб нагадаць віленцам пра іх страчаную спадчыну."

Другая выстава "Тэатр-тэатр" адлюстроўвае творчасьць мастака, што прысьвяціў сваё жыцьцё тэатру як мастак-афармляльнік.

ПА-БЕЛАРУСКУ - У «КУР'ЕРЫ ВІЛЕНСКІМ»

У расейскамоўнай газеце "Эхо Литвы" кожную пятніцу на працягу амаль года выходзіць старонка Таварыства Беларускай Культуры ў Летуве "Беларус Віленшчыны". І вось навіна: такая ж старонка пачала выходзіць (таксама ў пятніцу) у польскамоўным "Кур'еры Віленскім), які выдаецца ў Летуве ад 1953 года.

Галоўны рэдактар "КВ" Збігнеў Бальцэвіч сказаў:

- Шчыра вітаем нашых сяброў-беларусаў на старонках "Кур'ера". Ад веку наша шматмоўная зямля была багатая менавіта ўзаемным пранікненьнем культураў і традыцыяў. Яна багатая таксама нашай супольнай гісторыяй, якую нельга забыць, а сьветлыя старонкі якой павінны захавацца ў нашай памяці.

У.СТРУМІЛА.

КРАДЗЕЖНІКІ З КОЎНА

Нядаўна тры сямейныя пары ковенскіх бізнэсмэнаў, вяртаючыся да дому з Аўстрыі, дзе адпачывалі ў высакагорных санаторыях, па шляху вырашылі зрабіць некаторыя пакупкі ў Нямеччыне. На ўезд у краіну ніводная пара не мела візы. Аднак, нямецкія мытнікі не зьвярнулі на такую дробязь увагі, што падзадорыла "турыстаў" на дзеяньні. Трапіўшы да гандлёвага цэнтру, летувісы зьдзейсьнілі крадзёж. Іх заўважылі ахоўнікі і ўстанавілі сьлежку. Ковенцаў здымалі скрытай камерай паўсюдна. Калі ж патрэбнага відэаматэрыялу набралася досыць, на дапамогу выклікалі паліцыю.

На пастарунку няпрошаных гасьцей арыштавалі і сканфіскавалі рэчы, якія мясцовы суд ацаніў у 15 тысяч марак.

Каб грамадзяне іншай дзяржавы апынуліся на волі, па законах Нямеччыны, за іх неабходна выплаціць залог па 50 тысяч марак за кожнага. У іншым выпадку іх чакае турэмнае заключэньне ад паўтара да двух гадоў.

Выпадак, што адбыўся з летувіскімі камерсантамі, не адзіны. Колькі месяцаў таму у ЗША пагарэлі на крадзяжы баскетбалісткі клуба "Літ-Поліінтэр", якія вынесьлі з крамы тавараў на 550 даляраў.

Міністэрства замежных справаў Летувы ў роспачы, бо на выплаты штрафаў ад такой "турыстычнай" дзейнасьці сваіх грамадзян штогод вылятае з касы дзяржавы кругленькая сума.

КАТАМАРАН З МОРАНАЙ ФАНЕРЫ ЧЫРВОНАГА ДРЭВА

Першы катамаран моранай фанеры чырвонага дрэва, што прадукуецца ў Францыі, збудавала мэмэльскае ЗАА "Яхту стаціба". На думку будаўнікоў катамарана - гэта моцнае судна 12 метраў даўжынёй і шэсьць метраў шырынёй. Яно сканструявана з двух злучаных між сабой карпусоў, у якіх абсталяваны двухмесныя каюты з усімі выгодамі на восем членаў экіпажу.

Катамаран мае два віды хады: вінтавы і парусны. Пасьля трох выпрабавальных рэйсаў па Куршскаму заліву і Балтыйскаму мору судна пойдзе да порту Любэк, дзе адбудзецца яго прэзэнтацыя. Гэтым-самым летувіскія канструктары драўляных марскіх суднаў спадзяюцца даказаць сьвету, што на Летуве захаваліся традыцыі будаўніцтва лёгкіх прагулачных яхтаў.

(з.д.)

АД ШТУРВАЛА ЗА БАРАНКУ

Трапіўшы нядаўна да Вільні, наняў таксі, каб даехаць да патрэбнага месца. Вадзіцель, пачуўшы беларускую мову, заўсьміхаўся і адказаў мне таксама па-беларуску. Па дарозе даведаўся, што вадзіцеля завуць Андрэй Барташэвіч. Спадар Андрэй мае поўных сорак два гады, беларус. Нарадзіўся тут, у Вільні. Дваццаць год таму скончыў лётнае вучылішча. Працаваў пілотам Віленскага атраду грамадзянскай авіяцыі. Мае першую катэгорыю пілота, агульны стаж паветраных гадзін налічвае звыш васьмі тысяч. Прыкладна год таму прачытаў сваё прозьвішча ў сьпісе звольненых з працы па скарачэньню. У Барташэвіча двое непаўналетніх дзяцей, таму ён адразу ж перасеў ад штурвала за баранку. Працай ня грэбуе, бо жыць сям'і на нешта трэба. Добра, што была свая машына. У іншым выпадку давялося б браць легкавік у арэнду, плаціць за гэта вялікія грошы, якіх у бюджэце сям'і ня густа. Жонка яшчэ раней за яго страціла працу, атрымлівае невялікую рэнту, якой ня хопіць аплаціць нават за ацяпленьне кватэры ў зімовы час. Да таго ж яна ня мае грамадзянства, а толькі від на жыхарства, бо ў 1990 годзе ад'яжджала да родных мясьцін на Паволжжа, дзе амаль два гады апекавала хворых бацькоў. Тады ў дзевяностым годзе ў сувязі з ад'ездам на працяглы тэрмін з Летувы жонка страціла прапіску і працу.

Таксаваць у Вільні, па словах спадара Андрэя, ня лёгка. Большасьць беспрацоўных мужчын аддаюць перавагу працы на прыватных таксі. Дзённа Барташэвіч робіць прыкладна 10-12 рэйсаў. Зарабляе сорак-пяцьдзесят літаў. Можна зарабіць і болей, працуючы толькі начным таксістам. Яшчэ болей можна мець, калі трапіш да якой-кольвечы кампаніі па дастаўцы прастытутак на выклік. Трапіцца Андрэю такая магчымасьць, ён абавязкова скарыстае з яе. Песьціць сябе надзеяй, што наноў апынецца за штурвалам самалёта, не жадае, бо добра ведае палітыку правячых колаў на Летуве. Сябе лічыць ахвярай гэтай палітыкі. Нельга на адзін капыл мераць усіх. А летувіскія законатворцы не жадаюць бачыць гэтага, ім усе рускія: палякі, беларусы, украінцы, татары, грузіны.

Летува, на думку спадара Барташэвіча, ад дэмакратычнай рэспублікі перарастае ў расісцкую дзяржаву. Зараз, маючы пашпарт грамадзяніна Летувы і валодаючы дасканала дзяржаўнай мовай, нельга чалавеку іншай нацыянальнасьці разьлічваць заняць кіруючую пасаду. Найболып, на што можа разьлічваць гэтак званая "некарэнная меншасьць" - адкрыць свой бізнэс. Андрэй Барташэвіч кажа так таму, што нядаўна размаўляў са сваім былым калегай. Той распавёў яму, што трапіў у чаргу пад скарачэньне. Летувісы робяць гэта надзвычай проста: ставяць на кіруючыя пасады маладых нявопытных хлопцаў, якія праходзяць усяго скарочаныя курсы, а вопытных пілотаў выкідаюць на вуліцу.

Калега вырашыў наладзіць сваю справу, ужо мае ліцэнзію на вытворчасьць паліэтыленавых пляшак, запрашае да справы і Андрэя. Але Андрэй вырашыў пакуль што падумаць. Не таму, што няўпэўнены ў сабе, а баіцца пры чарговых выкрунтасах урада зусім застацца без сродкаў на існаваньне. Кожны, хто па пашпарту не летувіс, у Летуве саматуж шукае выйсьця з нялёгкага становішча. Сёй-той прадае жытло і ад'язджае шукаць шчасьця ў Польшчы, Нямеччыне, Фінляндыі. Андрэю ехаць няма куды, у Вільні жывуць яго бацькі, родныя. Тут яго радзіма, тут ён нарадзіўся і не трацiць надзеі, што дзяржаўны летувіскі карабель зьменіць свой курс і на Летуве запануюць правы чалавека і будзе ў павазе яго годнасьць.

Г.АСТРОЎСКІ.

ВОДАРАСЬЛІНА НАДУЛАРЫЯ СЬМЯРОТНАЯ НЯ ТОЛЬКІ ДЛЯ САБАК

Па паведамленьнях шведзкай газеты "Дагенс ніхетер", у водах Балтыйскага мора высокімі тэмпамі ідзе распаўсюджваньне ядавітых водарасьлін. Вядома, што, патрапіўшы ў арганізм сабакі, надуларыя выклікае сьмяротны крывяток ныркаў. Небясьпеку гэтая водарасьліна нясе таксама і людзям, асабліва дзецям. Значная колькасьць надуларыі выяўлена на ўсходнім узбярэжжы Балтыйскага мора Швецыі.

На думку шведзкіх навукоўцаў, якія дасьледуюць праблему ўзьнікненьня ядавітых водарасьлін, у басейне Балтыйскага мора надуларыя распаўсюджваецца хутка дзякуючы вялікаму ўтрыманьню ў марской вадзе азотных і фосфарных злучэньняў.

ЯН ПАВЕЛ II СУПРАЦЬ ЖАНЧЫН-КСЯНДЗОЎ

Папа Ян Павел II, выступаючы перад пяцьцю тысячамі вернікаў з штонядзельнай імшой на пляцы Сьвятога Пятра ў Рыме, яшчэ раз пацьвердзіў, што Рымская каталіцкая царква ня можа высьвечваць жанчын у ксяндзы. Галоўны аргумент нягоды Папы Яна Паўла II прагучаў так: "Ісус Хрыстос наканаваў выкананьне абавязкаў сьвятароў толькі асобам мужчынскага полу. Да таго ж, Хрыстос прызваў толькі 12 сваіх апосталаў нясьці добрыя весткі, весьці службу, адпускаць грахі і прысьвячаць сваё жыцьцё распаўсюджваньню Эвангельскага вучэньня ва ўсім сьвеце." У дадатак да сказанага папа падкрэсьліў, што Ісус не трымаўся догм таго часу, ніколі не прыніжаў жанчын і роўна ставіўся як да кабет, так і да мужчын.

(з.д.)

СУМЕЖЖА

ВЕСТКІ З ПОЛЬШЧЫ

На нечарговай сэсіі гарадзкой рады ў Бельску-Падляскім пасьля трох месяцаў перамоў паміж Бельскай кааліцыяй, да складу якой уваходзяць беларускі выбарчы камітэт і кааліцыя “Еднасьць”, быў абраны бурмістр гораду. Ім стаў А.Сьцепанюк, беларус па паходжаньню. Спадар Сьцепанюк да гэтага працаваў выкладчыкам беларускай мовы Беларускага ліцэю Беластоку.

У гарадку пачаліся археалагічныя раскопкі ў рамках праграмы дасьледаваньняў археалагічна-гістарычнага сумежжа пад назовам “Падляшша ВКЛ”.

Аб’ектам вывучэньня будзе сярэдневечнае гарадзішча.

Досьледамі таксама цікавяцца археолагі й гісторыкі Беларусі.

* * *

Вольга Казлоўская з Міклашоў і Тэрэза Прызмат з Васілеўкі атрымалі ўзнагароды Аскара Кольбэрга за заслугі ў народнай творчасьці. Гэта самая высокая ўзнагарода краю, якой узнагароджваюцца народныя мастакі.

* * *

П’еса Т.Слабадзянца “Прарок Ільля”, якая сёлетнім летам дэманстравалася на польскім тэлебачаньні, выклікала адмоўныя пачуцьці сярод праваслаўнага насельніцтва Беласточчыны. Разьбіральніцтвам займалася краёвая рада Радыё- і тэлевяшчаньня, члены якой пагадзіліся з думкай, што драма Слабадзянца - гэта твор мастацтва, аднак зрабілі навід кіраўніцтву тэлебачаньня, якому належыць мець уяўленьне, што спэктакль, нягледзячы на рэжысуру, глядзіць шматмільённая аўдыторыя, якой тэма спэктаклю абражае рэлігійныя пачуцьці. Цікава да гэтага можна дадаць выказваньні Яна Шафранца з Беластоку. Ён ахарактарызаваў спэктакль вульгарызаваным пасіённым выданьнем.

(зд)

ФУНДУЕ «ГАЛЮКС»

Фірма Галіны Анафрыюк “Галюкс” (вядомая сваімі фундатарскімі справамі паэтычнага конкурса Беларускай рэдакцыі Беластоцкага радыё) месьціцца ў квартале Кляосін (першы прыпынак за чыгуначным пераездам). Сам квартал забудаваны шыкоўнымі прыватнымі рэзідэнцыямі. Прадпрыемства спадарыні Анафрыюк складаецца з гуртавога складу вопраткі і з невялічкага швацкага цэху. Разам з кіраўніцтвам тут працуе шэсьць спецыялістаў.

Бізнэс гуртавога складу ня вельмі мудрагелісты. Гуртавік купляе ад вытворцы тавары па адным кошце, а прадае іх па новай цане, менавіта па той, за якую ў яго набудуць тавар іншыя. За кошт розьніцы і складаецца прыбытак фірмы “Галюкс”. Таму, каб выжыць і мець яшчэ і дадатковыя вольныя сродкі на фундатарства, трэба шмат працаваць. Гэта, пакуль што атрымліваецца, бо як кажа пра сябе спадарыня Галіна, - яна ўмее трымаць нос па ветру. Яе прадпрыемства дзейнічае з 1990 года і знаходзіцца на шляху паступовага разьвіцьця. Галоўнае, не абмяжоўвацца толькі пашырэньнем асартыменту. Неабходна шукаць рынкі збыту гатовай прадукцыі. У Польшчы стрымгалоў мяняюцца законы, што тычыцца гаспадарчай дзейнасьці. Галоўнае патрабаваньне да супрацоўнікаў у такой віратлівасьці законаў - прафесіяналізм і самаўдасканаленьне.

“Галюкс” ня мае пакуль што юрыста і Галіна Анафрыюк самастойна разбіраецца ў заблытанасьці законаў. Каб адпавядаць стылю мадэрновага кіраўніка, яна запісалася на платныя курсы да школы бізнэсмэнаў, дзе вывучае юрыспрудэнцыю і справаводзтва. Заняткі праходзяць па суботах і нядзелях і на сям’ю ў гэтай жанчыны зусім няма часу. Але аб гэтым яна не шкадуе, бо лічыць, што гандаль - гэта такая дзялка бізнэсу, дзе без сталога ўдасканаленьня ведаў ня выжывеш. Найвялікшая карысьць ад студыяў - кантакты, якія ў школе можна здабыць таму, што тут слухаюць лекцыі камэрсанты з многіх рэгіёнаў Польшчы. Дзякуючы гэтаму можна пашыраць рынак, якім пакуль што ў асноўным зьяўляецца Беласточчына. Але ёсьць ўжо кантакты, ёсьць пагадненьні на гандаль з Гарадзеншчынай, Берасьцейшчынай, Летувой, Украінай. Сюды гуртавы склад “Галюкс” плануе пастаўляць тавары з Кітаю, Тайланду, Карэі.

(з.д.)

МІЖНАРОДНЫ СОЙМ МОЛАДЗІ

15-18 ліпеня 1994 г. у м.Кракаве (Польшча) праходзіў сойм моладзі Сярэдняй і Ўсходняй Эўропы. Імпрэзу арганізавалі: Фундацыя Маладой Палоніі “Польшча-Эўропа-Сьвет”, агульнапольскі “Клуб Аматараў Літвы”, “Таварыства Польшча-Украіна”, “Клуб Польшча-Расея”. Удзел у сойме прынялі дэлегацыі з Летувы, Беларусі, Украіны, Расеі, Вугоршчыны, Нямеччыны, Югаславіі, Славакіі, Чэхіі, Балгарыі, Славеніі й Польшчы.

Міжнародны сойм моладзі быў прысьвечаны праблемам фармаваньня народных традыцыяў у духу паяднаньня народаў, іх узаемнага пранікненьня на сутыкненьні хрысьціянскага Захаду ў эканамічныя й культурныя вартасьці.

16 і 17 ліпеня ў Ягелонскім унівэрсітэце быў праведзены сымпозыум. З рэфэратамі выступілі: Юры Клачоўскі (Польшча), Яраслаў Ісаевіч (Украіна), Альфрэд Бумблаўскас (Летува), Янка Трацяк (Беларусь), Лешак Бальцаровіч (Польшча), Ян Савіцкі (Летува), Ганна Гарызонтава (Расея) і іншыя.

Выступоўца ад беларускай дэлегацыі зьвярнуў увагу прысутных ня толькі на агульныя тэндэнцыі разьвіцьця народаў сумежжа, але й на адметныя рысы гісторыі й лёсу свайго народу; закрануў праблемы месца пражываньня нацыі (цэнтр Эўропы) і шматканфэсыйнасьці, што, вядома, зрабіла вялікі ўплыў на палітычнае і эканамічна-культурнае жыцьцё народу. Колькі слоў было сказана й пра сучасны палітычны момант.

Удзельнікам сойму была прапанавана цікавая экскурсыйная праграма. Яны наведалі Чэнстахова й азнаёміліся з багатай гістарычна-культурнай спадчынай сярэднявечча ў Кракаве: касьцёлам сьв. Францыска, Марыянскім касьцёлам, касьцёлам сьв. Ганны, Вавэлем і Ягелонскім унівэрсітэтам - усё гэта вельмі моцна ўразіла тых, хто ўпершыню сутыкнуўся з другой эпохай, з другой культурай, з другім жыцьцём...

Чарговы сойм моладзі плануецца быць на Ўкраіне ў наступным годзе.

Янка ТРАЦЯК.

НАРОДНЫ АЗДАРАЎЛЕНЧЫ ЦЭНТР

(вул.Болдзіна, 7)

У нас вы зможаце стала падтрымліваць жыцьцёвы тонус, загартоўваць арганізм, зьняць стому і падвысіць працаздольнасьць.

Спрадвек лазьню называюць - народны лекар.

Запрашаем наведаць саўны на два, тры і пяць месцаў.

Саўны працуюць з 13.00 да 24.00. Ёсьць мажлівасьць зрабіць папярэднюю замову па тэлефонах: 33-03-18, 33-99-37, 33-46-64, а таксама набыць абанементы на поўны квартал як за наяўны, так і безнаяўны разьлік.

У лазьні працуюць жаночае і мужчынскае аддзяленьні з басейнам: чацьвер, пятніца - з 13.00 да 21.00; субота, нядзеля - з 9.00 да 21.00. У цэнтры можна карыстацца паслугамі масажыста, цырульніка, наведаць салярый, зрабіць педыкюр.

Шчыра запрашаем у наш аздараўленчы цэнтр!

ВАМ ДАПАМОЖА ТЭЛЕФОН ДАВЕРУ

Калі у вас ёсьць праблемы і няма нікога, хто б дапамог вам іх вырашыць, тэлефануйце па тэлефоне 45-47-95 штодня з 7 да 24 гадзінаў. Вас уважліва выслухаюць, падкажуць, дадуць параду і абавязкова дапамогуць.

МІНІСТР РАІЦЬ

Сітуацыя на дарогах Польшчы ў сэнсе злачыннасьці небясьпечная, але не катастрафічная. Таму турыстам, якія едуць транзітам праз гэтую краіну, трэба aберагацца магчымасьці нападу. Аб гэтым заявіў міністр унутраных справаў Польшчы Анджэй Мілчаноўскі.

На аўтадарогах адбываюцца ўзброеныя рабункі, затрымліваюцца аўтобусы й легкавыя аўтамабілі, абкрадаюцца іх пасажыры, а часта выкрадаюцца й самі аўтамабілі. Часьцей за ўсё ў гэтых нападах удзельнічаюць і становяцца пацярпелымі грамадзяне рэспублік былога СССР, растлумачыў Мілчаноўскі.

У сувязі з гэтым польская паліцыя ажыцьцяўляе патруляваньне галоўных транзітных шляхоў краіны.

Мілчановскі параіў турыстам выкарыстоўваць галоўныя аўтамагістралі Польшчы ў дзённы час і спыняцца толькі на аўтастаянках. Бясьпекі можна таксама дамагчыся, калі ехаць за якойсьці з польскіх аўтамашын, дамовіўшыся папярэдне аб гэтым, - дадаў Мілчаноўскі.

МГ

РАЗКАМПЛЕКТАВАЛІСЯ

Вялікі клопат выклікае недахоп лекараў амаль ва ўсіх гмінных асяродках у кіраўніцтва Беластоцкага ваяводзтва Польшчы. Адпрацаваўшы год-другі маладыя спецыялісты пакідаюць гмінныя шпіталі: шукаюць працу ў буйных гарадах. Асабліва складанае становішча з лекарамі такіх спецыфічных медыцынскіх прафесіяў, як стаматолагі, педыятры, гінеколагі. З гэтай нагоды кіраўніцтва ваеводзтва выступіла з ініцыятывай запрасіць на працу да гмінных шпіталяў лекараў з Горадні, Менску, Берасьця. Польскі бок прапануе беларускім лекарам добрыя фінансавыя ўмовы, а ў некаторых гмінах і добраўпарадкаванае жытло.

Дарэчы, чым хутчэй чыноўнікі абодвух дзяржаў пераадолеюць фармальныя адміністратыўныя цяжкасьці, тым хутчэй беларускія лекары, якім, каб атрымаць працоўнае месца на Радзіме неабходна гадамі стаяць на чарзе, знойдуць сабе прафесіянальнае прымяненьне ў суседняй краіне.

(з.д.)

...І ВАБІЦЬ ІЛЮЗОРНЫ РАЙ

(Пачатак на 3-й стар.)

падлеткавай цікаўнасьцю (хто з нас, употай ад строгага бацькоўскага вока, не праходзіў “школу сталеньня” ў кампаніях старэйшых сяброў?). Але з Сашкай усё аказалася больш складана...

Пры сустрэчы з яго мамай я, бы знарок, завяла банальную размову пра духоўную разбэшчанасьць моладзі, адсутнасьць узаемаразуменьня паміж дзецьмі й бацькамі. “Які прыклад дзеці бачаць дома, у якой атмасфэры выхоўваюцца, тое і ўсмоктваюць, - ажыўлена падтрымала гамонку Сьвятлана. - Вось мы, напрыклад, пры Сашы і не сварымся, і не палім, і не п’ем, усе непрыемнасьці ўтойваем. Навошта яму гэты бруд?

Вось так яны й жывуць: кожны ўпотай паліць (але на словах яны з пагардай ставяцца да курыльшчыкаў), робяць выгляд безпраблемнага існаваньня, дакладна ведаюць, “что такое хорошо, и что такое плохо”... Дасьціпна маскіруецца ўсё: і праблемы, і няўдачы, і фінансавыя крызысы, і сямейныя сваркі. Дзеля любага сына...

А ён, гэты сын, як ніхто іншы, скурай адчувае хлусьню. І не выносіць яе. Яму не патрэбныя ілюзіі дабра й спакою. Яму патрэбныя сапраўдныя дабро й спакой, шчырасьць у адносінах, суперажываньне. Менавіта гэта шукае ён у кампаніі сяброў.

Я глядзела на Сашавыя мутныя вочы й думала: Божухна, як жа не хапіла яму жыцьцёвай праўды! Як не хапіла сьлёз за мацярынскія праблемы, бяссонных начэй з-за бацькавых непрыемнасьцяў, вечарынак з бацькоўскімі сябрамі, шчырых прызнаньняў і нават канфліктаў, барацьбы, душэўнага болю, проста звычайнага бацькоўскага раўнадушша...

... Нішто так не падманліва, як зьнешнасьць. Прычына гэтага ў тым, што як толькі нас пакідае дзяцінства, мы імкнемся быць ня тымі, хто ёсьць на самой справе. І ад гэтага ўжо з юных год наша фізычная форма надзейна хавае сапраўднае “я”. Падлеткі, сярод якіх я правяла чатыры гадзіны, яшчэ не зусім асвоіліся з новай, дарослай абалонкай. Пад іх накачанымі мышцамі, сьвітэрамі 48-га памеру, цудоўнымі жаночымі формамі яшчэ тлее дзяцінства. Яшчэ прыродная сумленнасьць і чысьціня супраціўляюцца ілжы й штучнай грубасьці. Але супраціўленьне становіцца ўсё слабейшым... Бо побач няма дарослых, якія б дапамаглі юным чалавечкам выслабаніць іх адзінокія душы з палону турмы, зробленай імі ж самімі.

Калі чалавек адзінокі - ён часта сябе ненавідзіць.А гэта - адпраўная кропка да ўсеагульнай нянавісьці, да непрыняцьця сьвету й яго законаў...

* * *

- Знайшла пра каго пісаць! Пра вылюдкаў гэтых! - Сашава мама з абурэньнем размахвала рукамі. - Па іх даўно плачуць міліцыя й нарколагі!

- Шкада толькі, што бацькі ня плачуць...- я ўсім сэрцам, як ніколі раней, пашкадавала яе сына, усіх тых незразумелых, складаных, і да болю адзінокіх дзяцей - падлеткаў, якія ўцякаюць ад рэчаіснасьці ў ілюзорны рай гэткім прымітыўным спосабам. Ім дрэнна тут, побач з намі. Чуеце, людзі? Ці ёсьць бяда, большая за гэту? І ці варта зьдзіўляцца, чаму бездапаможным і хворым старым дрэнна й адзінока побач са сваімі ж роднымі дзецьмі? Сёньня ім бракуе менавіта таго, чаго ўчора яны не дадалі сваім любым чадам - цеплыні духоўнай. І моўчкі глытае сьлёзы сьсівелая матуля, атрымліваючы ад сына рэдкі пачастунак і не адчуваючы пры гэтым яго любові, роднасьці...

Гэта ня дзіва. Гэта проста працяг той даўняй гісторыі, калі яна, маладая й прыгожая, адкупалася ад надакучлівага малюга, а потым - дзёрзкага падлетка, цукеркай ці цацкай, веласіпедам ці шыкоўным адзеньнем.

Толькі бацькі вінаватыя ў тым, што аднойчы яны й іх дзеці становяцца духоўнымі чужынцамі. Але замест таго, каб каяцца, шукаць прычыны, імкнуцца вярнуць дамоў дзіцячую душу, яны пачынаюць абвінавачваць ва ўсіх грахах школу, вуліцу, міліцыю...

Маральна аслабленага, няўпэўненага ў сабе падлетка зусім нескладана растаптаць бруднымі ботамі, зрабіць з яго вора, наркамана, злачынцу. Вось чаму я перакананана, што на лаве падсудных побач з малалетнімі злачынцамі павінны сядзець і іх бацькі. Гэта было б справядліва.

Усе дзеткі нараджаюцца аднолькава чыстымі. Бы ліст паперы. Што на гэтай паперы напішуць мама й тата, тое й прачытаюць людзі.

Адзін вельмі разумны чалавек - сцэнарыст Надзея Кажушаная сказала: “Што я не люблю ў жыцьці, дык гэта паўзы. А цяпер ідзе такая вялікая-вялікая паўза. Гэта страшна. Паўза - самае страшнае ў жыцьці. Трэба чакаць, трэба цярпець, рыхтавацца да чагосьці. Да чаго, калі трэба жыць? Жыць і жыць! А не рыхтавацца...”

У гэтай трывожна-незразумелай сітуацыі ніякавата й цяжка ўсім. Але найбольш - нашым дзецям. У пяшчотным узросьце, вы ж памятаеце, любая дробязь падаецца непапраўнай бядой. А мы замест падтрымкі й разуменьня кідаем ім гэткае пагардліва-скэптычнае: “Нам бы вашы праблемы...”

А.БІБІКАВА.

ЗВАРОТ ЯГО ВЫСОКАСЬЦІ БІСКУПА АЛЯКСАНДРА КАШКЕВІЧА З НАГОДЫ СТАГОДДЗЯ НАРАДЖЭНЬНЯ СЬВЯТОГА МАКСІМІЛЬЯНА КОЛЬБЭ

(Пачатак на 1-ай стар.)

Урывак з Эвангэліі, выбраны да чытаньня ў часе Імшы Сьвятой у гонар Сьвятога Максімільяна нагадвае слова Хрыстуса аб сьвятарскім прызваньні: "Не вы Мяне выбралі, але Я вас выбраў і прызначыў на тое, каб ішлі і плод прыносілі, і плод ваш трываў."

Сьвяты Максімільян быў сьвятаром. Асьвенцым - гэта апошні этап сьвятарскай працы Айца Максімільяна. Гаворать, што сьвятар, нават пазбаўлены ўсяго, акрамя сутаны й малітвы дня, выканае сваё заданьне. Айцец Максімільян быў пазбаўлены й тых апошніх рэчаў, але да канца зьдзейсьніў сваё прызначэньне.

У нядзелю, апоўдні, польскія сьвятары зьбіраліся ў таямніцы на супольныя малітвы й духоўныя разважаньні. Незабыўнае ўражаньне зрабіла гутарка Айца Максімільяна аб Непакалянай. Гэта было апошняе казаньне Сьвятога. Адлюстраваў гэтае здарэньне турэмны мастак. Пад заслонай цемры сьвятар прабіраўся з адпушчэньнем грахоў да ўміраючых, нягледзячы на забароны: "Я для таго тут, - гаварыў, - каб служыць вам."

У лагеры яму не дазвалялі служыць Сьвятую Імшу. А Ён склаў Ахвяру з уласнага жыцьця. Ліпень 1941 года. У лагеры ўцёк вязень, за гэта, дзесяці вязьняў вызначана камера галоднай сьмерці. Сярод іх Францішак Гаяўнічак, у якога была сям'я, які вельмі хацеў застацца жывым і вярнуцца да сваіх. І раптам з шарэнгі выходзіць Айцец Максімільян і зьвяртаецца да камэндантa: "Хачу пайсьці на сьмерць за аднаго з вызначаных. - Хто ты? - Каталіцкі сьвятар." Айцец Максімільян не сказаў, што ён прафэсар, доктар, рэдактар выдавецтва, настаяцель найбольшага ў сьвеце кляштару. Сказаў проста: "Я сьвятар".

У тую трагічную хвіліну Ён вызначыў сваё сьвятарства, думаючы, напэўна, аб тым, якога ўратаваў ад сьмерці, але і аб 9-ці вязьнях, якія чакалі яго апошняй сьвятарскай паслугі. Камера галоднай сьмерці, у якой Ён апынуўся, не была таямніцаю для многіх. З яе даносіліся набожныя песьні й малітвы. Усім гэтым кіраваў Айцец Максімільян, суцяшаючы паміраючых, яднаючы іх з Богам. Загінуў апошнім з 10 вязьняў. На вігілію Ўзьнясеньня да неба Найсьвяцейшай Марыі Панны 14 жніўня 1941 года быў забіты ўколам з труцізнай. Цела пасьля было спалена ў крыматорыі.

17 кастрычніка 1971 года Сьвяты Айцец Павел VI абвясьціў Яго Благаслаўленым, а Ян Павел II - 10 кастрычніка 1982 года - ўпісаў Яго да каталага Сьвятых.

Шмат хто хацеў мець яго як асабістага Заступніка: журналісты, рэжысёры, дыктары і нават касманаўты.

Сёньня пад Яго Заступніцтвам дзейнічаюць многія арганізацыі, якія дапамагаюць ахвярам вайны й канцэнтрацыйных лагераў. Ён зьяўляецца Заступнікам сям'і - абвешчаны Сьвятым Айцом і ААН.

Ён ахвяраваў сваё жыцьцё для ўратаваньня сям'і, Ён своеасаблівы Заступнік нашых цяжкіх часоў.

Наш час, наша стагоддзе! Як цяжка ў ім без добрага матчынага, бацькоўскага, сястрынага сэрца! Вось сусьвет, які трэба аднаўляць ад асноў. З варварскага рабіць чалавечым, з чалавечага - Божым, палаючым любоўю.

Сьвяты Максімільян нагадвае сёньняшняму сьвету: "Толькі любоў зьяўляецца дзейснай".

"Хоць ня ўсе любяць праўду, - пісаў Айцец Максімільян, - але аднак толькі яна адзіная можа быць апораю трывалага шчасьця. Праўда магутная. Яна зьяўляецца фундамэнтам шчасьця як аднаго чалавека, так і цэлага грамадзтва". Гэтай праўдзе Максімільян служыў усё жыцьцё. У духоўным зборніку аб Сьвятых Заступніках Айцец Максімільян запісаў: "Сьвятыя - гэта нашы сябры, якія хочуць нам дапамагаць. Будзем мець вялікую карысьць, задавальненьне ад карыстаньня гэтай дапамогай, разуменьня яе. Будзем браць прыклад з іх жыцьця і праводзіць Дні памяці."

Сьвяты Максімільян Кольбэ, будзь нашым Заступнікам і дапамажы нам зьмяніць гэтыя цяжкія часы на дні спакою, праўды, свабоды, сумленнасьці.

На Ўрачыстае Сьвяткаваньне Стагоддзя з Дня Нараджэньня Сьвятога Максімільяна, якое адбудзецца ў Горадні 1-га кастрычніка 1994 года а гадзіне 12-00 у касьцёле Айцоў Францішканцаў - за Нёманам - сардэчна запрашаю і ўсім сэрцам бласлаўляю -

Горадня,
Урачыстасьць Св.Максімільяна.
14.VIII. 1994 год.
Біскуп Аляксандр КАШКЕВІЧ,
Ардынарый Гарадзенскі.

P.S. Шаноўныя сьвятары няхай прачытаюць гэтае слова ва Ўрачыстасьць Сьв.Максімільяна.

ЗАХАПЛЕНЬНЕ ПАЭЗІЯЙ

Алене Бандарык, жыхарцы гор.Скідаля, усяго 16 гадоў, яна вучыцца ў сярэдняй школе. Але вось ужо больш за чатыры гады захапляецца складаньнем вершаў. І ў яе гэта атрымліваецца. Вершы, якія піша маладая паэтэса, зьместоўныя па думцы. Аб чым жа яны? Аб каштоўнасьцях душы чалавека, аб яго месцы ў жыцьці, аб пачуцьцях, аб вартасьці і ганарлівасьці, прыродзе й на іншыя тэмы. Акрамя ўсяго, яны адлюстроўваюць рэчаіснасьць цяперашняга жыцьця.

Пасьля заканчэньня сярэдняй школы Алена плануе паступіць на вучобу ў вышэйшую навучальную ўстанову на факультэт журналістыкі. Посьпехаў табе, Алена!

У душы маёй цяжар і смутак
Ад таго, што бачу вакол,
Ад таго, што ад бацькавай хаты
Нам застаўся адзін толькі кол.
"Беларусь! Мая песьня і казка!"
Так калісьці паэт гаварыў.
Ну а зараз, скажыце на ласку,
Хто і што ў гэтым сьвеце зьмяніў?

І чаму гэта мы, беларусы,
Размаўляем на мове чужой?
І навошта дзіцячыя вусны,
Слова першае кажуць на ёй?

Ці няма ў нас мовы сваёй
На якой размаўлялі бацькі,
Калі потам сваім і крывёй
Палівалі зямелькі шматкі?

Фатаграфаваў І.БАРЫСАЎ.

ПОЛЬСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

ПАНЯДЗЕЛАК, 26.08

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 10 00 Навіны. 10 10 Дашкаляты дома. 10 55 Ангельская мова для дзяцей. 11 05 "Дынастыя". Серыял вытв.ЗША. 12 00 Прыемнае з карысным. 12 30 З верай у новае. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачаенне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Школы ў Еўропе. 13 45 Хроніка 80-х. 14 05 Таямніца гісторыі СССР. 14 30 Джойстык. 14 50 Прастора бяз сценаў. 15 20 Як пабудаваць карабель. 15 40 Граматыка. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музычны часопіс. 16 30 Маладзёжная праграма. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Публіцыстычная праграма. 19 10 Серыял вытв. Англіі. 19 40 Гісторыя польскага тэлебачання. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 15 Тэлетэатр. 22 15 Тэлечасопіс. 23 05 Пульс дня. 23 20 Забаўляльная праграма. 23 45 Публіцыстычная праграма. 00 00 Навіны. 00 20 "Мальтыйскі сокал". Фільм вытв. ЗША. 02 00 Забаўляльная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Другая праграма раніцай. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Тэлесерыял. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны серыял. 11 00 Мультфільм для дзяцей. 11 30 Праграма па заяўкам. 14 00 Панарама. 14 20 "Сын сонца і дачка Месяца'. Серыял вытв. Нарвегіі. 15 10 Тэлечасопіс. 15 55 Прывітанне. 16 00 Мультфільм. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Тэлечасопіс. 17 10 Айчына. 17 30 Тэлетурнір. 18 00 Дакументальны фільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 05 Кола фартуны. 20 35 Мультфільм. 21 00 "Прыпынак Аляска". Серыял вытв. ЗША. 21 45 Тэлечасопіс. 22 00 Панарама. 22 30 Спісы памяці. 22 40 "Дзіця з каталога". 23 40 Дэпартамент мастацтваў. 00 10 Марафон трэзвасці. 00 40 Канцэрт. 01 20 Панарама. 01 25 Спартыўная студыя.

АЎТОРАК, 27.08

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 09 30 Для дзяцей. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 11 00 "Жыццё". Серыял вытв. Японіі. 11 30 Еўрапейскі партрэт. 12 00 Рынак працы. 12 20 Запрашаем да стала. 12 30 Дамашні юрыст. 12 40 Клуб самотных сэрцаў. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 45 Тэлечасопіс. 14 15 Дакументальны фільм. 14 35 Джойстык. 14 55 Балтыйскія тэхналогіі. 15 10 З гісторыі тэхнікі. 15 30 Лабараторыя. 15 50 У свеце навукі. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музычная праграма. 16 30 Праграма для моладзі. 17 00 "Першыя пацалункі". Серыял вытв. Францыі. 17 25 Праграма для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Арыя са смехам. 18 40 Аўтаманія. 19 05 Мультфільм. 19 30 Надзвычайны пераглял. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Бязбройныя пазногці". Фільм вытв. ЗША. 22 55 Пульс дня. 23 15 Сэйсмаграф. 23 30 Эканамічная праграма. 00 00 Навіны. 00 20 Дакументальны фільм. 01 00 Неадпаведны артыст. 01 20 Праграма аб паэзіі. 01 35 Тэлечасопіс. 02 00 Боскае і царскае. 02 30 Музычная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Другоая праграма раніцай. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Кінасерыял. 10 00 Свет жанчын. 10 30 Дакументальны серыял. 11 00 "Прыгоды Блэка". Серыял вытв. Канады. 11 30 Праграма па заяўкам. 14 00 Панарама. 14 20 "Забароненая любоў". Серыял вытв. Іспаніі. 15 10 Тэлечасопіс. 15 25 Пятля часу. 15 55 Прывітанне. 16 00 "Прыгоды Блэка". Серыял вытв. Канады. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Гістарычны журнал. 17 30 "Любоў і дыпламатыя". Серыял вытв. Канады. 18 00 Тэлечасопіс. 18 10 Лісты з Еўропы. 18 40 Каталіцкая праграма. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 05 Кола фартуны. 20 35 Мультфільм. 21 00 Пытанні аб Польшчы. 22 00 Панарама. 22 30 Экалагічная праграма. 22 40 Рэпарцёры другой праграмы прадстаўляюць... 23 00 "Гульня ілюзій". Фільм вытв. Італіі. 01 05 Спартыўная студыя. 01 25 "Крылы матыля". Фільм вытв. Іспаніі.

СЕРАДА, 28.08

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата? 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 10 55 Ангельская мова для дзяцей. 11 00 "Сонечны патруль". Серыял вытв. ЗША. 12 00 Ад калыскі да школы. 12 30 Карані. 12 50 Захаваем помнікі. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Тэлечасопіс. 13 50 Паўтарэнне гісторыі. 13 55 Славяне. 14 30 Паўтарэнне гісторыі. 14 55 Помнікі гісторыі. 15 05 Тэлепрэзэнтацыя. 15 25 Цень Гібралтару. 16 00 Музыка для моладзі. 16 20 Тэлетурнір. 16 30 Для моладзі. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Для моладзі. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлетурнір. 19 00 "Сонечны патруль". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 Спартыўная студыя. 23 15 Пульс дня. 23 30 Юрыдычны часопіс. 00 00 Навіны. 00 20 "Светлая будучыня". Фільм вытв. Францыі. 01 55 Забаўляльная праграма. 02 35 Музычная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Прывітанне. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Кінасерыял. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сейма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 Мультфільм. 16 30 Спартыўная студыя. 17 00 Жывёлы вакол нас. 17 30 Забаўляльная праграма. 17 55 Дакументальны фільм. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 05 Тэлетурнір. 20 35 Мультсерыял. 21 00 "Справы Росі О'Нэйл". Серыял вытв. ЗША. 22 00 Панарама. 22 35 Экспрэс рэпарцёраў. 23 05 Тэатральная студыя другой праграмы. 00 00 Спартыўная студыя. 01 00 Панарама. 01 05 Спартыўная студыя. 01 15 Тэлечасопіс.

ЧАЦЬВЕР, 29.08

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата. 09 00 "Дзіцячае аддзяленне". Серыял вытв. Англіі. 09 30 Для дзяцей. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 10 55 Ангельская мова для дзяцей. 11 05 "Жара тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 12 00 Кулінарная праграма. 12 20 Гэта лёгка. 12 30 Тэлечасопіс. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 40 Ралічвай на мяне. 13 50 Польскія птушкі. 14 10 Такі пейзаж. 14 35 Жывёлы свету. 15 05 Рабінзоны. 15 30 Тэлечасопіс. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музыка для моладзі. 16 30 Для маладых гледачоў. 17 00 Праграма для моладзі. 17 25 "Дзе Валі?". Серыял вытв. Англіі. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Киначасопіс. 19 05 "Маленькі цуд". Серыял вытв. ЗША. 19 30 Каталіцкая праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Жара тропікаў". Серыял вытв. ЗША. 22 05 Толькі па першай праграме. 22 50 Сатырычная праграма. 23 00 Урадавы часопіс. 23 10 Паліцэйскі часопіс. 23 25 Пегас. 00 00 Гаспадарчыя навіны. 00 20 Рэпартаж. 01 45 "Рэквіем для іспанскага селяніна". Фільм вытв. Іспаніі.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Другая праграма раніцай. 08 35 Раніца. 09 00 Мясцова праграма. 09 30 Кінасерыял. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сейма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 "Тарзан". Серыял вытв. Германії. 16 30 Мульціхобі. 17 00 Дакументальны фільм. 17 30 Забаўляльная праграма. 18 00 Люблю кіно. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 05 Кола фартуны. 20 35 Клуб пана Рыся. 21 00 Спартыўная студыя. 22 00 Панарама. 22 35 Аўтачасопіс. 23 00 "Уладарства". Фільм вытв. Англіі. 00 25 Люблю кіно. 01 05 Панарама. 01 10 Спартыўная праграма. 01 20 Люблю кіно.

ПЯТНІЦА, 30.08

ПРАГРАМА 1

07 00 Кава ці гарбата. 09 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 09 30 Праграма для дзяцей. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма для дзяцей. 11 00 "Маладыя коннікі". Фільм вытв. ЗША. 12 00 Школа для бацькоў. 12 15 Папэй сама. 12 30 Часопіс нацыянальных меншасцяў. 13 00 Навіны. 13 10 Аграбізнэс. 13 15 Адукацыйнае тэлебачанне. 13 15 Сельскагаспадарчая праграма. 13 45 Якая школа. 13 50 Што краіна, то звычай. 14 05 Паміраючыя прафесыі. 14 15 Тэлечасопіс. 14 40 Погляд на Германію. 15 00 Якія мы ёсць. 15 15 Калі не Оксфард, дык што? 15 40 Хто першы - той лепшы. 15 55 Праграма дня. 16 00 Музычны тэлетурнір. 16 30 Гран-пры. 17 00 "Мода на поспех". Серыял вытв. ЗША. 17 25 Для дзяцей. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Тэлечасопіс. 18 30 Штотыднёвік культуры. 18 40 Тэлечасопіс спажыўца. 19 05 Спатканне ў цемры. 19 50 Сатырычная праграма. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Скупы". Фільм вытв. Італіі. 23 00 Пульс дня. 23 15 Тэлечасопіс. 23 30 Наша шафа. 00 00 Навіны. 00 15 Блізкія сустрэчы. 00 45 "Дарога да кароны". Фільм вытв. ЗША. 02 25 Фестываль танца.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Спорт. 08 20 Другая праграма раніцай. 09 00 Мясцовая праграма. 09 30 Серыял вытв. Даніі. 10 00 Трансляцыя паседжанняў сейма. 14 00 Панарама. 15 55 Прывітанне. 16 00 Праграма для дзяцей. 16 30 Спартыўная студыя. 17 30 "Здраўка". Серыял вытв. ЗША. 18 00 Дакументальны фільм. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 20 05 Адзін з дзесяці. 20 35 Тэлечасопіс. 21 00 Публіцыстычная праграма. 22 00 Панарама. 22 30 Спісы памяці. 22 40 Сатырычная праграма. 23 10 "Наркатычныя войны". Серыял вытв. ЗША. 00 40 Забаўляльная праграма. 01 00 Панарама. 01 05 Спорт. 01 15 Забаўляльная праграма.

СУБОТА, 1.09

ПРАГРАМА 1

08 00 З Польшчы. 08 10 Эка-рэха. 08 25 Усё аб агародзе. 08 50 Агралінія. 09 30 Спартыўны тэлечасопіс. 09 55 Праграма дня. 10 00 Навіны. 10 10 Праграма каталіцкай рэдакцыі для дзяцей. 10 35 Праграма для дзяцей. 12 00 Публіцыстычная праграма. 12 50 Тэлечасопіс. 13 00 Навіны. 13 10 Забаўляльная праграма. 14 00 Мультфільмы Дыснэя. 15 20 Тэлетэатр. "Хто ёсць хто". 16 05 Медыум. 16 30 Жывёлы свету. 17 00 Тэлечасопіс. 17 30 Хатнія сцэны. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Забаўляльная праграма. 18 45 Тэлечасопіс. 19 05 "Падабраная пара". Серыял вытв. Польшчы. 20 00 Дзіцячы тэлечасопіс. 20 10 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Як рапей да сабачага хваста". Камедыя вытв. Францыі. 22 40 Фінал фестываля тэлетворчасці. 00 05 Рэпартаж. 00 20 Навіны. 00 30 Спартыўная субота. 00 45 "Рабакоп". Фільм вытв. ЗША. 02 20 "Пейзаж з рамонкамі". Серыял вытв. Англіі. 03 20 Забаўляльная праграма.

ПРАГРАМА 2

08 00 Панарама. 08 10 Раніца. 08 30 Такія адзінокія. 08 50 Урок мовы глуханямых. 08 55 Прывітанне. 09 00 Згуртаванне ў культуры. 09 30 Мультфільм. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Рэпартаж. 11 30 Праграма пра жывёл. 12 00 Праграма для дзяцей. 13 00 Акадэмія польскага кіно. 14 55 Дзень музыкі. 15 00 Народны густ. 15 30 Жыццё побач з намі. 16 00 Апетыт. 16 30 Дзень музыкі. 16 45 Сатырычныя праграма. 17 00 Серыял вытв. ЗША. 17 30 Тэлетурнір. 18 00 Гутаркі пра песню. 18 55 Розыгрыш лато. 19 00 Панарама. 19 10 Мясцовая праграма. 19 30 Сем дзён - свет. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Дзірка ў кошыку. 21 00 Дзень музыкі. 22 00 Панарама. 22 30 Слова на ўваскрашэнне. 22 35 Музычны часопіс. 23 05 "Паляўнічыя за ўзнагародамі". Вестэрн вытв. ЗША. 00 45 Дзень музыкі. 01 10 Панарама. 01 15 Канцэрт.

НЯДЗЕЛЯ, 2.09

ПРАГРАМА 1

08 00 Сельская гаспадарка ў свеце. 08 15 Далёка і блізка. 08 35 Тыдзень. 09 00 Сельскагаспадарчая праграма. 09 30 Нядзельная кінапраграма. 09 55 Музычная праграма. 10 10 Тэлераніца. 10 40 Музычная скрыня. 11 10 Фільм для дзяцей. 12 00 Навіны. 12 10 Биаграфічны серыял вытв. Англіі. 13 15 Тэлеканцэрт пажаданняў. 13 45 З камерай сярод звяроў. 14 00 Квант. 14 20 Перац і ваніль. 15 00 У старым кіно. 16 00 Медыум. 16 30 Сто пытанняў. 17 05 Забаўляльная праграма. 17 35 Антэна. 18 00 Тэлеэкспрэс. 18 20 Варта пасмяяцца. 19 05 "Дынастыя Колбі.". Серыял вытв. ЗША. 20 00 Вечарынка. 20 30 Навіны. 21 10 "Дачка сэнатара". Серыял вытв. Канады. 22 05 Спартыўная нядзеля. 22 30 Дакументальны серыял. 22 50 Публіцыстычная праграма. 23 20 Вечар с Аліцияй. 00 15 "Шлюб па італьянску". Фільм вытв. Італіі. 01 55 Канцэрт.

ПРАГРАМА 2

08 00 Рэха тыдня. 08 30 Фільм для глухіх. 09 20 Слова на ўваскрашэнне. 09 25 Прывітанне. 09 30 Дакументальны фільм. 10 00 Мясцовая праграма. 11 00 Музычны фільм. 12 00 Мультфільмы для дзяцей. 13 00 Камедыя вытв. Англіі. 14 30 Электронны самурай. 15 00 Падарожжа ў часе і прасторы. 15 55 Тэлечасопіс. 16 00 Тэлетэатр для дзяцей. 16 35 Прывітанне. 16 40 Забаўляльная праграма. 17 00 "Як ёсць". Серыял вытв. Польшчы. 17 30 Тэлетурнір. 18 00 Канцэрт. 19 00 Падзеі тыдня. 19 25 Спартыўная студыя. 19 50 Мясцовая праграма. 20 00 Тэлетурнір. 20 35 Мультфільм. 21 00 Спецыяльная лінія. 22 00 Панарама. 22 30 Трыццаць гадоў таму. 23 20 "Вялікія батальёны". Серыял вытв. Англіі. 00 15 Тэлетэатр. 01 20 Панарама. 01 25 Канцэрт.

ПАНЯДЗЕЛАК, 26.09

Беларускае тэлебачанне

9.05 Дзелавы веснік 9.20 Пад купалам Сусвету 9.30 Пяць хвілін на жарты 9.40 "Чарапашкі ніндзя" 10.05 "Мне не хапае вас, настаўнік". Л. Мухарынская 10.55 Планета людзей 11.30 Памяці З. Бабія. Дабрачынны канцэрт 15.50 Тэлебачанне — школе. А. Вольскі — дзецям 16.10 Паказвае Гродна 17.10 "Бімбат" 17.30 Навіны 17.40 "Прагулка ката Леапольда", мульт 17.50 Беларускі тур 18.10 Навіны (Брэст) 18.25 Навіны BBC 19.00 Аэробіка 19.30 "Праспект" 20.00 Калыханка 20.15 Хакей. "Цівалі" (Мінск) — "Сокал" (Кіеў) 21.00 Панарама 21.35 Пяць хвілін на жарты 21.45 Кантакт 21.50 "Тэлесябрына" 21.55 Спартыўны тэлекур'ер 22.15 Валадарская дружына 23.15 Пад купалам Сусвету 23.25 НІКа 23.40 Надвор'е 23.50 "Паласа Сімарона", с. 9

Канал "Астанкіна"

17.00, 20.00, 23.00 Навіны 17.25 Свет сёння 17.40 Азбука ўласніка 17.50, 23.35 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая Роза" 19.00 Смехапанарама 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.45 Гол 21.15 Прэс-клуб 22.40 Канал ілюзій 23.40 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 Вуснамі дзіцяці 8.00 Навіны ABC 8.30 "Справа Гаргонавай", м/ф (Польшча), с. 1 9.40 Антрэпрыза 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Мульці-пульці 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія 16.35 Урача выклікалі? 16.50 Бізнес у Расіі 17.20 Свята кожны дзень 17.30 Выратаванне 911 18.25 У вёсцы Гадзюкіна — дажджы... 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Двайны грэх", м/ф ("Эркюль Пуаро") 20.35 Кліп-антракт 20.40 Рэпарцёр 21.00 Без рэтушы 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 ЭКП 22.45 Майстры. А. Басілашвілі

Санкт-Пецярбург

10.30 "Рускі дом", д/ф 12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Адам і Ева + 13.30 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 14.25 "Вось табе на", мульт 14.40 "Страсці", м/ф 16.15 "Хроніка адной рэпетыцыі", д/ф 17.15 "Чароўная гісторыя", спектакль 18.10 Вялікі фестываль 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 19.55 Свет мастацтва 20.30 Тэлеслужба бяспекі 20.40 "Фарух і Зумрал", мульт 20.55 Да 60-годдзя А. Басілашвілі 21.25 Тэлемагазін 21.30 Па ўсёй Расіі 22.00 Спартыўныя навіны 22.10 Ваш стыль 22.20 А. П. Чэхаў. "Сцэнкі" 23.00 "Уся каралеўская раць", м/ф, с. 1

АЎТОРАК, 27.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Пад купалам Сусвету 8.20 Надвор'е 8.30 Пяць хвілін на жарты 8.40 Мультфільмы 9.00 Тэлебачанне — школе. А. Вольскі 9.20 "Фантазія", кінанарыс 9.30 Адкрыццё сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 11.55 "Паласа Сімарона", с. 9 13.10 "Бімбат" 13.30 Навіны 15.40 "Нов і К"-топ-10 16.40 Тэлебачанне — школе. Гісторыя 17.10 "Крылы", в/ф 17.30 Паэтычная гасцёўня Г. Страдаў 17.50 Навіны (Віцебск) 18.25 Навіны BBC 19.00 Эканамікст 19.10 Чарнобыль: праблемы і вырашэнні. Прамая лінія 20.00 Мост 20.30 Кантакт 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 Пяць хвілін на жарты 21.40 Пад купалам Сусвету 21.50 Надвор'е 22.00 На сесіі ВС РБ; "Маё каханне, мой смутак"

Канал "Астанкіна"

5.30 , 7.15 Раніца 7.00, 9.50, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Навіны 8.00 Агляд рынку нерухомасці 8.20 "Дзікая Роза" 8.45 Сёмае неба 10.00 Справа 15.25 "Вайна гобатаў" 15.50 Паміж намі, дзяўчынкамі... 16.05 Рок-урок 16.40 За кулісамі 17.25 Тэхнадром 17.35, 20.35 Надвор'е 17.40 Памяці Р. Раждзественскага 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая Роза" 18.55 Тэма 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.45 З першых рук 20.55 Футбол. Кубак УЕФА "Нант" (Францыя) — "Ротар" (Валгаград) 22.50 50 х 50 23.50 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 "20 гадоў узыходжання на вулканы", д/ф (ЗША) 8.00 Навіны ABC 8.30 Мульці-пульці 8.35 Ранішні канцэрт 8.50 Без рэтушы 9.45 "К-2": "Абзац" 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Фальклорная карусель 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія 16.50 Ваша права 17.05 Чалавек справы 17.40 Свята кожны дзень 17.50 Ніхто не забыты 17.55 Здарова жывеш 18.10 L-клуб 19.25 Падрабязнасці 19.35 Фільм-прэм'ер 19.55 "Блеф, ці Гісторыя аб падмане і махлярстве", м/ф (Італія) 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Футбол. Кубак УЕФА. "Дынама" (Масква) — "Сэрэн" (Бельгія)

Санкт-Пецярбург

10.15 "Дом Бенуа", д/ф 12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 14.15 "Асляня-агароднік", мульт 14.45 "Залатое цяля", м/ф 17.35 Адкрываю для сябе Расію 18.10 Вялікі фестываль 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 19.50 "Зоркі" эстрады на 5-м канале 20.40 Тэлеслужба бяспекі 20.50 Без назвы 21.10 Гэгстэр 21.25 Тэлемагазін 21.30 Будні 22.00 Спартыўныя навіны 22.10 Ваш стыль 22.20 "Уся каралеўская раць", с. 2, 3

СЕРАДА, 28.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Эканамікст 8.20 Пад купалам Сусвету 8.30 Надвор'е 8.40 Пяць хвілін на жарты 8.50 "Дзівосны манеж", мульт 9.00 Тэлебачанне — школе. Гісторыя 9.30 "Маё каханне, мой смутак" 10.30 Аэробіка 12.10 Валадарская дружына 13.10 "Крылы", в/ф 13.30 Навіны 15.40 Відзьма-нявідзьма 16.40 "Еўрапейскі калейдаскоп" 17.10 "Бімбат" 17.50 Футбол. Кубак УЕФА. "Лацыо" (Італія) — "Дынама" (Мінск). 18.10 Навіны (Гомель) 18.25 Навіны BBC 19.00 "Крок": "Пяць зорак" 20.10 Крэда 20.30 Кантакт 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 Пяць хвілін на жарты 21.40 Пад купалам Сусвету 21.50 Надвор'е 22.00 На сесіі ВС РБ; "Маё каханне, мой смутак"; Хакей. "Цівалі" (Мінск) — "Крылы Саветаў" (Масква)

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.15 Раніца 7.00, 9.50, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Навіны 8.00 Расійскі дайджэст 8.20 "Дзікая Роза" 8.45 Дзелавы веснік 8.55 Клуб падарожнікаў 15.25 "Вайна гобатаў" 15.50 На балі ў Папялушкі 16.05 "Лятаючы дом" 16.40 Кампанія "Мір" 17.25 Азбука ўласніка 17.40 Свет сёння 17.50, 20.35 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая Роза" 18.55 Клуб "Белы папугай" 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.45 Маналог 20.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Спартак" (Масква) — "Пары сен-Жэрмен" (Францыя) 23.10 Праграма "Y" 23.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Агляд 0.40 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 Снеданне для чэмпіёнаў 8.00 Навіны ABC 8.25 Ранішні канцэрт 8.40 "Санта-Барбара" 9.30 Рэпарцёр 9.45 XX стагоддзе ў кадры і па-за кадрам 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Далёкі Усход 16.50 Кліп-антракт 16.55 М-трэст 17.10 Залатая галінка 17.40 Свята кожны дзень 17.55 Звычайная справа 18.10 Тэледэбаты 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.25 Ніхто не забыты 20.30 Гранд-рэпартаж 21.05 Зала чакання 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Пецярбургскія сезоны

Санкт-Пецярбург

11.20 Мультфільмы 11.40 "Я хачу быць отракам светлым". С. Ясенін 12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 14.20, 21.25 Тэлемагазін 14.45 "Тарцюф", м/ф 16.20 Спявае Г. Пісарэнка 16.45 Урок нямецкай мовы 17.00 "Здарэнне на вуліцы Паланк", м/ф (Венгрыя) 18.10 Вялікі фестываль 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы" 19.55 "Справа мінулая", мульт 20.05 Блеф-клуб 20.45 Тэлеслужба бяспекі 20.55 "Падсякай" 21.10 Музычны момант 21.30 Будні 22.00 Спартыўныя навіны 22.10 Ваш стыль 22.20 "Другое нараджэнне", м/ф, с. 1, 2

ЧАЦВЕР, 29.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Пад купалам Сусвету 8.20 Надвор'е 8.30 Пяць хвілін на жарты 8.40 Крэда 9.00 "Маё каханне, мой смутак" 12.25 Трэці тайм 13.10, 17.10 "Бімбат" 13.30 Навіны 16.40 Тэлебачанне — школе. Еўфрасіння Полацкая і яе жыццё 17.30 "Кутх і мышы", мульт 17.40 Планета людзей 18.10 Навіны (Гродна) 18.25 Навіны BBC 19.00 Зачытайце маё пісьмо... 19.05 Крымінальная хроніка 19.25 1000 пытанняў 20.00 Партрэт на фоне часу 20.30 Кантакт 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 "Крок": "Залатая дзесятка" 22.55 На сесіі ВС РБ; Пяць хвілін на жарты; Пад купалам Сусвету; Надвор'е

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.15 Раніца 7.00, 9.50, 15.00, 17.00, 20.00, 23.35 Навіны 8.00 Агляд рынку нерухомасці 8.20 "Дзікая Роза" 8.45 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. "Баварыя (Мюнхен) — "Дынама" (Кіеў) 15.25 "Вайна гобатаў" 15.50 Мульцітролія 16.05 ...Да 16 і старэйшым 16.40 Планета 17.25 Знак пытання 17.40 Загадка СБ 17.50, 20.30 Надвор'е 18.00 Гадзіна пік 18.25 "Дзікая Роза" 18.55 Сярэбраны шар 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.40 Масква — Крэмль 21.00 Лато "Мільён" 21.30 Мастацкі фільм з удзелам Алена Дэлона "На яркім сонцы", м/ф (Францыя) 23.45 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 Знаёмыя мелодыі 8.00 Навіны ABC 8.30 Паехалі 8.40 "Санта-Барбара" 9.35 Зусім сакрэтна 10.30 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія 16.35 На шляху да рынку 16.50 Рубяжы 17.05 Будні 17.45 Свята кожны дзень 17.55 У свеце аўта- і мотаспорту 18.25 Свая гульня 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.30 Я — лідэр 20.55 Ціхі дом 21.45 ЭКП 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Футбол. Кубак кубкаў. "Ферэнцварэш" (Венгрыя) — ЦСК (Расія)

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30 Іграе акрестра Міністэрства абароны Расіі 13.55 "Мікалай Астроўскі. Легенды і быль", д/ф 14.45, 21.25 Тэлемагазін 14.50 "Садко", м/ф 16.20 Еўрапейскі калейдаскоп 16.50 "Просты мужык", мульт 17.00 Студыя "Уяві" 17.10 Дзецям пра звeранят 17.30 Парады садаводам 17.40 Рэформа і ўлада 18.10 Вялікі фестываль 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 "Асенні марафон", м/ф 20.45 Тэлеслужба бяспекі 20.55 Спявае Г. Вішнеўская 21.30 Па ўсёй Расіі 22.00 Спартыўныя навіны 22.15 Ваш стыль 22.20 "Вячэрні звон" 23.20 "Другое нараджэнне", с. 3

ПЯТНІЦА, 30.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Пад купалам Сусвету 8.20 Надвор'е 8.30 Пяць хвілін на жарты 8.40 Як нараджаецца музыка? 9.00 Тэлебачанне — школе. Еўфрасіння Полацкая і яе жыццё 9.30 Гуляем у стрытбол 10.00 "Крок": "Пяць зорак" 11.10 "Я + Я" 11.45 Планета людзей 12.15 Размовы ад Вовы 12.45 "Дывертысмент", канцэрт 13.10, 17.10 "Бімбат" 13.30 Навіны 16.30 Жыві і помні 17.40 У свеце навукі 18.10 Навіны (Магілёў) 18.25 Навіны BBC 19.00 Эканамікст 19.10 Свята паэзіі ў Нясвіжы 19.35 "Свая ці чужая выгада?" Прыватызацыя 20.20 "Тэлесябрына" 20.35 Кантакт 20.40 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 Пяць хвілін на жарты 21.40 Пад купалам Сусвету 21.50 Надвор'е 22.00 На сесіі ВС РБ; "Таміра": "Доўгія провады", м/ф

Канал "Астанкіна"

5.30, 7.15 Раніца 7.00, 9.50, 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Навіны 8.00 Новы старт 8.15 Сарока 8.40 "Дзікая Роза" 9.10 Аўтапартрэт. Л. Скоблікава 10.00 Бізнес-клас 15.25 "Рыжы, сумлены, закаханы", м/ф, с. 1 17.25 Чалавек і закон 17.55, 20.35 Надвор'е 18.00 Чалавек тыдня 18.20 "Дзікая Роза" 18.50 Поле цудаў 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.45 Сустрэча з А. Салжаніцыным 21.05 "Вуліцы Сан-Францыска", м/ф 22.05 "Погляд" 23.10 Валейбол. Чэмпіянат свету. Расія — Канада 24.00 Прэс-экспрэс

Канал "Расія"

6.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00 Весткі 6.20 Патрабуюцца... патрабуюцца... 6.30 Формула-730 7.00 Час дзелавых людзей 7.30 "Гарадок" 8.00 Навіны ABC 8.25 Паехалі 8.35 Осінцаў баль 9.05 "Санта-Барбара" 9.55 "Ламінарыя, ці Жыццё з пункту гледжання...", д/ф 10.35 Тэлегазета 10.40 Сялянскае пытанне 15.20 Студыя "Рост" 15.50 Там-там навіны 16.05 Новая лінія 16.50 Дыснеі па пятніцах 17.45 Свята кожны дзень 17.55 Зорны дождж 19.25 Падрабязнасці 19.35 "Санта-Барбара" 20.25 Пяць хвілін аб добрым жыцці 20.30 Джэнтльмен-шоу 21.05 "К-2": "Спыніся, імгненне" 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 "Перамена лёсу", м/ф

Санкт-Пецярбург

12.00, 14.30, 18.30, 21.45 Інфарм ТБ 12.10 Чароўная лінія 12.25 "Нямецкая хваля" 13.00 Хуткая дапамога 13.30 "Вясна, лета, восень, зіма і мастак Зінка", д/ф 13.45 "Чараўніцтва", канцэрт 14.45 "Асенні марафон", м/ф 16.20 З любоўю да вас. М. Біешу 17.20 Мультфільмы 17.40 "Кешка і гангстэры", м/ф 18.10 Вялікі фестываль 18.50 Спорт, спорт, спорт... 19.05 "Дзіця чалавечае", м/ф 20.50 Тэлеслужба бяспекі 21.00 Спявае М. Баярскі 21.25 Тэлемагазін 21.30 Будні 22.00 Спартыўныя навіны 22.10 Ваш стыль 22.20 "Двухмеснае аўто", м/ф (ЗША)

СУБОТА, 1.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Эканамікст 8.20 Пад купалам Сусвету 8.30 Надвор'е 8.40 Пяць хвілін на жарты 8.50 Здароўе 9.15 "Доўгія провады", м/ф 10.50 Паказвае Віцебск 11.45 "Лулу — анёл кветак" 12.20 "Пушчанскія галасы" 13.00, 15.25 "Бімбат" 13.30 Архіварыус. У. Магамаеў 14.10 Хрысціянская праграма 14.40 Шматгалоссе 15.45 "Чарапашкі ніндзя" 16.10 "Чацвёртае вымярэнне" 16.45 "Нов і К"-топ-10 17.45 "Падводныя лодкі — акулы са сталі", д/ф 18.15 Тыдзень тэлебачання Кітая. Выступленне Надзвычайнага і Паўнамоцнага пасла КНР у Беларусі пана Ван Сінда. "Кітай", д/ф 19.00 Міжнародны дзень музыкі 19.50 Міжнародныя спартыўныя навіны 20.25 Пад купалам Сусвету 20.35 Калыханка 21.00 Панарама 21.35 "Тайны сям'і дэ Граншан", м/ф, с. 2 22.35 Пяць хвілін на жарты 22.45 "Каскад" 23.05 Відзьма-нявідзьма

Канал "Астанкіна"

6.30 Суботняя раніца дзелавога чалавека 7.15 Спорт-шанц 7.45 Слова пастара 8.00 "Марафон-15" 8.30 Кампанія "Мір" 10.00 Ранішняя пошта 10.30 Я — жанчына 11.00 Без паўзы 11.10 Смак 11.25 Дапамажы сабе сам 11.55 Чалавек і закон 12.05 "Кітай: экзотыка і не толькі..." 13.50, 22.50, 23.50 Навіны 14.05 Тэлескоп 14.35 "Кэтвізл" 15.00 Люстэрка 15.40 Спявае Д. Хварастоўскі 16.05 У свеце жывёл 16.45 Шчаслівы выпадак 17.35 Да і пасля 18.30 Бамонд 18.45 "Семь нот Астанкіна" 19.40 Добрай ночы, малышы! 20.00 Навіны плюс 20.35, 23.00 Надвор'е 20.45 "Звар'яцелы", м/ф (ЗША) 23.10 Валейбол. Чэмпіянат свету. Расія — Грэцыя

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.25 "Душы цудоўныя парывы", д/ф 7.55 Мульці-пульці 8.25 Студыя "Рост" 8.55 Пілігрым 9.40 Музыка ўсіх пакаленняў 10.10 Тэлеэрудыт 10.15 Да Масквы — далёка 11.00 Кліп-антракт 11.10 "Вясёлае чарадзейства", м/ф 12.20 Кіно ў кастрычніку 12.35 Тэлеэрудыт 12.40 Сялянскае пытанне 13.20 Перарваны звон у Карнегі-хол 14.05 Астралогія кахання 14.35 "Зоркі Амерыкі" 15.05 Мульці-пульці 15.15 Футбол без межаў 16.10 "Тры мушкецёры", мульт, прэм'ера (ЗША) 17.05 Вуснамі дзіцяці 17.35 Свята кожны дзень 17.45 Шарман-шоу 19.25 "Апошняя мішэнь", м/ф (Італія) 21.25 Рэк-тайм 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Праграма "А" 23.35 "Вір", м/ф

Санкт-Пецярбург

9.00 "Гадзіна Фрэйзера" 9.35 "Двухмеснае аўто", м/ф (ЗША) 11.40 Музыка на заказ 12.10 Чароўная лінія 12.25 Мультфільмы 13.00 Хуткая дапамога 13.30 "Рабочы пас ёлак", м/ф, с. 1, 2 15.50 "Марыяна першая", мульт 16.20 У адным нясумным пансіёне 16.40 "Еўропа ў агні", д/ф 17.45, 20.50 Уік-энд з дэтэктывам 18.10 Вялікі фестываль 18.30, 21.30 Інфарм ТБ 18.55 Экспрэс-кіно 19.15 "Страсці" 21.05 "Падаў леташні снег", мульт 21.45 Ваш стыль 21.55 "Сяло Сцяпанчыкава і яго жыхары", м/ф, с. 1

НЯДЗЕЛЯ, 2.09

Беларускае тэлебачанне

8.00 Раніца рэспублікі 8.10 Пад купалам Сусвету 8.20 Пяць хвілін на жарты 8.30 Слова да чалавека 9.00 Беларускі тур 9.20 "Тайны сям'і дэ Граншан", с. 2 10.20 "Чарапашкі ніндзя" 10.45 MTV. Лепшыя хіты 11.15 Аэробіка 11.45 Гасцёўня "Тэлебома" 12.45 Мультклуб 13.15 "Хто лепшы?" 13.50 "Таксі N 518", м/ф (Кітай) 15.30 Тэлеклуб "Гаў-гаў" 16.15 "Гінес-шоу" 16.45 Тэлекрама 16.55 "Чарапашкі ніндзя" 17.20 Праспект 17.50 Дзелавы веснік 18.05 Памяці З. Бабія. Дабрачынны канцэрт 19.35 Спартыўнаму комплексу "Раўбічы" — 20 гадоў 20.00 Панарама 20.35 Калыханка 20.55 Пяць хвілін на жарты 21.05 Пад купалам Сусвету 21.15 "Сінема" прадстаўляе 21.20 "Жанчына Месяца", м/ф (Італія) 22.55 Камп'ютэрны палігон 23.10 Футбол. КІМ (Віцебск) — "Тарпеда" (Мінск) 24.00 Рок-айленд-шоу

Канал "Астанкіна"

7.15 Алімпійская раніца 7.50 Спортлато 8.00 Марафон-15 8.30 Раным-рана 9.00 Палігон 9.30 Пакуль усе дома 10.00 Хрустальны чаравічак 10.50 Экстра-НЛА 11.15 "Шырэй круг!" 12.45 Шпаргалка з падарункам 13.00 "Падводная адысея каманды Кусто" 13.50, 17.05, 22.50, 23.50 Навіны 14.10 "Стратэгія Перамогі", д/ф 15.20 Жывое дрэва рамёстваў 15.25 Клуб падарожнікаў 16.15 Амерыка з М. Таратутам 16.45 Тэлелоцыя 17.15 "Баскетбольная ліхаманка", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды" 18.15 Надвор'е 18.20 "Ступень да Парнаса" 18.40 "Таксіст", м/ф (Італія) 21.00 Нядзеля 21.50 Спартыўны ўік-энд 22.05 Праменад у Марыінскім 23.05 "Тарпеда" (Масква) — "Ротар" (Валгаград)

Канал "Расія"

7.00, 13.00, 19.00, 22.00 Весткі 7.25 Настаўнік Сургута 8.25 Студыя "Рост" 8.55 Сусветная вёска 9.20 Добрай раніцы, Еўропа 9.50 Атыбаты... 10.20 Рэпартажы з "Малой Еўропы" 10.50, 13.35 "Жывыя і мёртвыя", м/ф 12.40 Шэсць сотак 13.20 Не высечы... 15.15 Тэлеконкурс юрыстаў 16.00 У свеце жывёл 17.00 Чароўны свет Дыснея 17.55 Ю. Дамброўскі. "Ручка, ножка, агурочак...", спектакль 18.40 Кліп-антракт 18.45 Свята кожны дзень 19.25 "Чырвонае сонца", м/ф (Францыя) 21.25 У Ксюшы 22.20 Аўтаімгненне 22.25 Зоркі гавораць 22.30 Спартыўная карусель 22.35 Каробка перадач 22.50 Цішыня N 9

Санкт-Пецярбург

9.00 "Гаючае слова" 9.35 "Клемянціна" 10.05 Экспрэс-кіно 10.20 Свярдлоўск. Будні і святы 11.00 Нядзельны лабірынт 12.30 "Песня, з якой мы раслі", канцэрт 13.15 "Буронка", мульт 13.35 "Факір з 4 "В", к/ф 14.05 Казка за казкай 14.40 Тэлеклуб "Класіка" 16.00 Чэмпіянат Італіі па футболе 17.50 Залаты ключ 18.05 Сустрэнемся ля "Пяці вуглоў" 18.50 "Мікола Пусен", т/ф 19.30 Інфарм ТБ 19.55 "Забойства на Жданаўскай", м/ф 21.25 Ваш стыль 21.35 Адамаў яблык 22.35 "Сяло Сцяпанчыкава і яго жыхары", с. 2

Васіль РАГУЛЯ

УСПАМІНЫ

(Заканчэньне. Пачатак у NN 21-31).

Магістрат атрымаў нявыданую рэшту асыгнаваньня і закончыў будову, але не для беларусаў, а для польскай школы. Такім чынам выявілася, што беларуская асьвета ня толькі нічога не скарыстала з асыгнаванай сумы, але беларусы, дастаўляючы матэр'ялы і выконваючы земляныя работы, працавалі на польскую школу, установу для паланізацыі. Гэткі быў фінал гучных закладзінаў фундаманту беларускай школы прэзыдэнтам Масьціцкім. Палякі яшчэ раз даказалі беларусам, што ня можа быць ніякіх надзеяў на перамену палітыкі мірным шляхам. Толькі збройная сутычка Польшчы з Нямеччынаю або з Савецкім Саюзам здолее пераменіць палажэньне. У выніку разгрому Грамады й націску польскай палітыкі вера беларускіх масаў у свае сілы пахіснулася. Незалежніцкі дух захоўваўся толькі ў інтэлігенцыі. Каналі беларускія гімназіі ў Вільні і Наваградку. З іх спачатку зрабілі беларускія філіі пры польскіх гімназіях, у Вільні беларускую філію гімназіі імя Славацкага і ў Наваградку такую-ж філію гімназіі імя Міцкевіча. Нават гэта не задаволіла палякаў. Беларускія філіі былі зьліквідаваныя, а замест іх зрабілі ў Вільні раўналеглыя клясы гімназіі Славацкага, а ў Наваградку раўналеглыя клясы гімназіі Міцкевіча. Пэдагогі-беларусы былі пераведзены ў польскія школы. Так дырэктар Беларускай Гімназіі ў Наваградку - Цеханоўскі быў накіраваны настаўнікам Польскай пачатковай школы ў Ашмяну, а дырэктар Віленскай - Р.Астроўскі - настаўнікам Польскай гімназіі ў Лодзь. Настаўнікі польскіх гімназіяў зрабіліся настаўнікамі раўналеглых клясаў; было ўведзена навучаньне цэлага шэрагу прадметаў у польскай мове. Ня кіем, дык палкаю, але ўсё-ж такі польскі ўрад дамогся ліквідацыі беларускага школьніцтва ў Заходняй Беларусі.

Я, улічваючы сваё паражэньне пры выбарах і прасавецкія настроі масаў, апусціў рукі, перастаў езьдзіць па акрузе ды зьвярнуў увагу на валасныя ды павятовыя самаўрады. У наваградзкім павятовым Сэйміку мы, беларусы, мелі абсалютную бальшыню. Нягледзячы на гэта, пастаўленай мною ад імя рэвізійнай камісіі прапановы не ўдзяленьня абсалюторыям "Wydzialowi Powiatowemu", мае беларусы перапалохаліся, бо гэта спрычыняла дымісію старосты, і галасавалі супраць яе, не разумеючы, што гэтым выказваецца недавер сваёй уласнай камісіі. Падобныя паводзіны маіх землякоў мяне абурылі, і я з прыкрасьцю і крыўдай кінуў старосьце заяву аб зьлажэньні з сябе абавязкаў старшыні камісіі, ды пакінуў паседжаньне. На мой дакор за здраду мае сябры адказалі: "Мы не маглі зрабіць інакш - нашыя вакслі былі-б апратэставаны павятовую касаю". Тут яшчэ раз пацьвердзілася мая тэза: народ, які не мае матэр'яльнай базы, ня можа весьці пасьпяхова палітычнае змаганьне. Нічым іншым, як боязьню пратэсту вакслёў, можна выясьніць і ганебную здачу ў польскія рукі незакончанага будынку беларускай гімназіі.

* * *

Пасьля роспуску другога Сойму закончылася і наша прадстаўніцтва ў польскім парляманце. У трэці Сойм беларусы не ўвайшлі, бо новы выбарчы закон пазбаўляў нас магчымасьці выставіць кандыдатаў на паслоў, таму што кандыдатаў выстаўлялі эканамічныя і грамадзкія арганізацыі, якіх беларусы ня мелі. Адзіным беларусам у трэцім Сойме быў пасол Ярэміч, але ён прайшоў у Львове, як украінскі кандыдат.

Лета 1954 г.
Лювэн, Бэльгія

СЬВЯТА «ПАХОДНІ»

Дзевяты год пайшоў з таго часу, калі ўпершыню адчыніў свае дзьверы гісторыка-культурны клуб "Паходня". Былі ў яго свае ўзьлёты, былі й складаныя пэрыяды. Але "Паходня" жыла і з нецярпеньнем чакала верасьня, каб зноў убачыць сваіх сяброў. Ня стаў выключэньнем і бягучы год. Тым больш, што колькасьць пахадняўцаў значна павялічылася.

На Радзе было вырашана адзначыць адкрыцьцё сэзону ўрачыста, каб зацікавіць гарадзенцаў дзейнасьцю клуба. Узьнікла прапанова зрабіць яго ў зале філалягічнага факультэту ГрДУ. Кіраўніцтва ўнівэрсітэту станоўча паставілася да просьбы аб выдзяленьні памяшканьня. Вялікую дапамогу аказаў і навукова-мэтадычны цэнтр народнай творчасьці, у прыватнасьці намесьнік дырэктара Алесь Лойка, КАФ "Бацькаўшчына" на чале са спадаром М.Маркевічам, які прафінансаваў усе мерапрыемствы, аказаўшы практычную дапамогу на ўсіх этапах іх падрыхтоўкі.

І вось урачыстае адкрыцьцё новага сэзону ГКК "Паходня". У зале 200-250 сяброў і гасьцей клуба, тэлебачаньне, прэса. Старшыня "Паходні" Віктар Варанец вітае прысутных са сьвятам клуба, нагадаўшы гісторыю арганізацыі, знаёміць з сёньняшняй яе структурай. А выглядаць яна будзе наступным чынам. У "Паходні" дзейнічаюць чатыры клубы: першы чацьвер месяца - дыскусійны, другі - літаратурна-мастацкі, трэці - навуковы, чацьвёрты - клуб адпачынку "Гасьцёўня". Затым старшыня прадставіў прысутным кіраўнікоў тэматычных клубаў, даўшы апошнім магчымасьць прыадкрыць сваё творчае аблічча.

Кіраўнік навуковага клуба Янка Трацяк выступіў з сатырычным дакладам аб праблемах малыш ў постсавецкім грамадзтве.

Юры Гумянюк, які ўзначальвае літаратурна-мастацкі клуб, прадставіў сваю другую кніжку вершаў. Старшыня "Паходні" В.Варанец, які пакінуў за сабой кіраўніцтва дыскусійным клубам прачытаў сяброўскія эпіграмы на кіраўнікоў мясцовых філій Грамады і БНФ, старшыню фонду "Бацькаўшчына". Месца кіраўніка "Гасьцёўні" пакуль засталося вольным.Творчыя асобы, адгукніцеся.

А далей быў выдатны канцэрт у выкананьні ўзыходзячых зорак беларускай эстрады.

Амаль дзьве гадзіны не змаўкалі апладысмэнты ўдзячных гледачоў. Раз-пораз падыходзілі задаволеныя хлопцы й дзяўчаты, дзякуючы за цудоўны вечар. І падумалася: вось так, аб'ядна ўшы розныя сілы, мы можам зрабіць усё, што пажадаем. Наша моц у еднасьці!

Ну, а "Паходня" чакае вас усіх кожны чацьвер у 19.00 у гарадзкім Доме культуры. Прыходзьце, калі ласка!

В.В.

КРЫМІНАЛЬНАЯ ХРОНІКА

Апэрацыя пад гучнай назвай "Гром" праведзена не дзе-небудзь у аэрапортах Мінэральных Водаў ці Санкт-Пецярбурга, а на закінутым хутары ля ст. Юрацішкі.

Менавіта там схаваліся двое маладых злачынцаў з Дубровенскага раёну, якіх шукае віцебская міліцыя. Яны былі ўзброеныя абрэзамі.

На шчасьце, "Гром" не грымнуў, бо захоп злачынцаў адбыўся без стрэлаў.

Не пашанцавала сталічнаму цукроваму "каралю" ў ціхіх правінцыйных Карэлічах.

Калі мясцовыя міліцыянты ўзялі менчука, дарэчы, рэфэрэнта адной з камісій парламэнту "пад белы ручкі" за парушэньне правілаў гандлю, той бязвынікова спрабаваў "падмазаць" лейтэнанта-абэзэаўца пасотняй "зялёных".

Вынік для супрацоўніка менскага Белага Дома аказаўся нечаканым - супраць яго ўзбуджана крымінальная справа.

Вельмі небясьпечныя жарты прадэманстраваў увечары напярэдадні выходных у інтэрнаце на БЛК,9 навучэнец-будаўнік будтрэста N 30.

Спачатку ён праверыў пільнасьць адміністратара кафэ "Адпачынак", у пакоі якой украў ювелірныя вырабы, нож і газавы балончык.

Потым "крывая" прывяла "жартаўніка" на самы ніжні паверх - у душавы пакой, дзе злачынца з дапамогай "трафэйнага" нажа й балончыка прымусіў распрануцца трох дзяўчат - работніц гандлёвых прадпрыемстваў г. Горадні. Наступным месцам, дзе навучэнец-пераростак наўрад ці зможа, калі нават вельмі пажадае, выкідваць фокусы, аказаўся ізалятар часовага ўтрыманьня.

Але потым у судзе яму, напэўна, будзе не да жартаў, бо справа ўзбуджана па двух артыкулах КК Беларусі - крадзяжу і хуліганству. Ён можа атрымаць ад трох да васьмі гадоў пазбаўленьня волі.

Цяжка даводзіцца зараз спажывецкай кааперацыі.

Спачатку кіраўніцтва спажыўсаюза атрымала апошнюю "жоўтую картку" ад Прэзыдэнта Беларусі за непавароглівасьць і бедны асартымэнт у крамах.

Адначасова ззаду на кааперацыю насядаюць злодзеі. Яно і ня дзіўна, калі ўлічыць, што арганізацыя аховы гандлёвых кропак і іх тэхнічная ўмацаванасьць ужо даўно сьпяваюць "пахавальныя матывы".

За мінулыя выхадныя злачынцы адчувальна пачысьцілі і без таго бедныя кааператыўныя прылаўкі.

І калі крадзяжы ў Сьвіслачы й Ваўкавыску можна аднесьці да шэраговых падзей, бо ўрон, нанесены ня вельмі значны, то ў Наваградку, для гандлёвых кропак наступіла сапраўдная варфаламееўская ночка.

Спачатку мясцовы гандаль атрымаў моцны "накдаўн": у выніку якога крама ў в.Парэчча адразу патанянела на паўтары мільёны "зайцоў".

Праз два дні, аднак, не чакаючы, пакуль навагрудзкі гандаль канчаткова апрытомнее, злачынцы нанесьлі яшчэ два фінальных удара па ахоўнай сістэме гандлёвых кропак.

Спачатку па краме в. Вераскова (700 тыс. руб.), а потым - па магазіну "Культтавары" (2,5 млн.руб.), што знаходзіўся на другім паверсе гэтага ж будынка.

Накаўт!

Г. СЫСОЙ.

«НЁМАН» НАБІРАЕ АБАРОТЫ

Зладжана й мэтанакіравана правялі гульню футбалісты гарадзенскага "Нёмана" супраць традыцыйна нязручнага сапэрніка Ф.К."Маладзечна".

Нашы хлопцы дабіліся перамогі з лікам 2:0 і з дзевяцьцю набранымі ачкамі замацаваліся ў сярэдзіне турнірнай табліцы.

ТОЛЬКІ ПЕРАМОГІ

15-17 верасьня ў Горадні прайшоў першы фінальны тур нацыянальнага першынства Рэспублікі Беларусь сярод жанчын па хакею на траве. Гарадзенскі клуб "Рытм", які, як чэмпіён, быў вызвалены ад папярэдніх гульняў, перамог запар "Тэкстыльшчык" (Ворша) з лікам 4:0, "Камунальнік" (Менск) з лікам 5:0 і СДЮШАР (Горадня) з лікам 3:0.Набраўшы стопрацэнтны вынік ачкоў, ён стаў адзінаўласным лідэрам чэмпіянату. Самымі трапнымі ў нашай камандзе былі Т.Багдановіч (3 мячы), В.Апалойка, С.Карэліна і І.Лукашэнка (адпаведна па 2 мячы).

Наступны фінальны тур пройдзе ў Менску 13-15 кастрычніка. Да гэтага гарадзенкі 21 верасьня возьмуць удзел у турніры на кубак Беларусі, дзе разам з імі згуляюць восем каманд.

Г.Н.

БЮРО ДЭМАКРАТЫЧНЫХ ПРАГРАМ ЭЎРАПАРЛАМЕНТА «ФОР - ТАСІС»

27 верасьня а 10 гадзіне ў канферэнцзале Дома літаратараў (г.Менск, вул.Фрунзэ,5) адбудзецца сустрэча прадстаўнікоў грамадзкіх арганізацый, партый і прэсы з прадстаўніком праграмы "Фор-тасіс".

Тэма сустрэчы "Магчымасьці і ўмовы фінансаваньня з боку Эўрапарламента праграм, скіраваных на палітычныя і эканамічныя рэформы на Беларусі.

Куратар - Алеся Сёмуха.
Кантактны тэлефон 35-88-86.

Вольга Міхайлоўская, Сьвятлана Купрыяньчык, Сьвятлана Белакоз працуюць нядаўна. У новай прыватнай краме па вул. Карла Маркса,6. І хоць дзяўчаты разам ня шмат часу, але іх аб'яднала любоў да высокакваліфікаванага абслугоўваньня пакупнікоў.

НА ФОТАЗДЫМКУ, якi зрабіў наш фотакарэспандэнт **В.ГАРОШКА** бачна, як маладыя гандляркі працуюць з пакупнікамі.

Наступны нумар "Пагоні" выйдзе 7 кастрычніка 1994г.

"ПАГОНЯ"
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ
Заснавальнік:
культурна-асьветніцкі фонд "БАЦЬКАЎШЧЫНА".
Адрас рэдакцыі: 230023, г.Горадня, вул.Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газета выдаецца па пятніцах 4 разы на месяц.
Пры перадруку спасылка абавязкова.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г.Горадня, вул.Паліграфістаў,4.
Заказ 3941.
Тыраж 3714 асобнікаў.